ĢENERĀLADVOKĀTA ANTONIO TICANO [*ANTONIO TIZZANO*] SECINĀJUMI,

sniegti 2004. gada 25. maijā [1]

Satura rādītājs

I — Atbilstošās tiesību normas ..... I - 993

II — Fakti un procedūra ..... I - 994

Paziņotā koncentrācija un procedūra Komisijā ..... I - 994

Apstrīdētais lēmums ..... I - 996

Pārsūdzētais spriedums ..... I - 1002

Apelācija un tiesvedība Tiesā ..... I - 1009

III — Juridiskā analīze ..... I - 1009

Vispārēji apsvērumi par apelācijas pieņemamību pret Pirmās instances tiesas spriedumiem ..... I - 1010

Par pamatu par vajadzīgo pierādījumu standartu un tiesas kontroles apjomu ..... I - 1011

a) Vispārīgi Komisijas iebildumi ..... I - 1011

b) "Konkrēti" Pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu "piemēri" ..... I - 1017

c) Secinājumi par pirmo apelācijas pamatu ..... I - 1023

Par pamatu, kas attiecas uz prasību ņemt vērā zināmas rīcības prettiesisko raksturu un saistības, kas attiecas tikai uz rīcību ..... I - 1024

Par pamatu, kas attiecas uz *SBM* mašīnu atšķirīgo tirgu definīciju atkarībā no to gala pielietojuma ..... I - 1028

Par pamatu, kas attiecas uz *Tetra* dominējošā stāvokļa nostiprināšanu kartona nozarē I - 1031

1 — Oriģinālvaloda — itāļu.

Par pamatu, kas attiecas uz *Tetra* dominējošā stāvokļa radīšanu *SBM* mašīnu tirgū I - 1038

a) Komisijas izvirzītie iebildumi ..... I - 1039

b) Konstatēto kļūdu ietekme uz Pirmās instances tiesas izdarītajiem secinājumiem ..... I - 1044

Nobeiguma apsvērumi par apelācijas iznākumu ..... I - 1045

Par tiesāšanās izdevumiem ..... I - 1046

IV — Secinājumi ..... I - 1046

1. Šīs lietas priekšmets ir Eiropas Kopienu Komisijas iesniegtā apelācija par Pirmās instances tiesas 2002. gada 25. oktobra spriedumu lietā T-5/02 *Tetra Laval*/Komisija (*Recueil*, II-4381. lpp., turpmāk tekstā — "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru Pirmās instances tiesa bija atcēlusi Komisijas 2001. gada 30. oktobra Lēmumu C (2001) 3345 *final*, ar kuru tā atzina koncentrāciju par nesaderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līgumu (Lieta Nr. COMP/M. 2416 — *Tetra Laval/Sidel*, turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums" vai vienkārši "lēmums").

I — Atbilstošās tiesību normas

2. Kā jau tas ir zināms, lai veicinātu tādas "sistēmas, kas nodrošina to, ka iekšējā tirgū nav izkropļota konkurence", izveidošanu (EEK līguma 3. panta f) punkts, pēc grozījumiem — EK līguma 3. panta g) punkts un tagad jaunajā redakcijā pēc grozījumiem — EKL 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts), ar Padomes Regulu (EEK) Nr. 4064/89 [2] (turpmāk tekstā — "Regula par koncentrāciju" vai vienkārši "Regula") ir ieviesta Kopienas mēroga koncentrācijas kontrole [3]. Šajā nolūkā ir noteikts, ka minētās darbības iepriekš ir jāpaziņo Komisijai, kurai ir jānovērtē to saderība ar kopējo tirgu.

3. Regulas 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka, veicot novērtējumu, "Komisija ņem vērā:

a) nepieciešamību saglabāt un attīstīt efektīvu konkurenci kopējā tirgū, ņemot

2 — Padomes 1989. gada 21. decembra Regula (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV L 395, 1. lpp., ar labojumiem OV 1990, L 257, 13. lpp.). Regula Nr. 4064/89 ir grozīta ar Padomes 1997. gada 30. jūnija Regulu (EK) Nr. 1310/97 (OV L 180, 1. lpp.).

3 — Regulas 3. pantā ir noteikts, ka "koncentrācija" uzskatāma par izveidotu, ja saskaņā ar 1. panta 2. un 3. punktu koncentrācijai ir "Kopienas mērogs".

vērā cita starpā arī visu iesaistīto tirgu struktūru un faktisko vai potenciālo konkurenci no uzņēmumiem, kas atrodas vai nu Kopienā vai ārpus tās;

b) iesaistīto uzņēmumu tirgus pozīciju un to ekonomisko un finansiālo potenciālu, piegādātājiem un lietotājiem pieejamās alternatīvas, viņu piekļūšanu piegādātājiem vai tirgiem, juridiskus vai citus šķēršļus iekļūšanai tirgū, attiecīgo preču un pakalpojumu piedāvājuma un pieprasījuma tendences, starpnieku un gala patērētāju intereses un tehniskā un ekonomiskā progresa attīstību ar noteikumu, ka tā ir patērētāju labā un nerada šķēršļus konkurencei."

4. Regulas 2. panta turpmākajos punktos ir noteikts:

— no vienas puses, "koncentrācija, kas nerada vai nenostiprina dominējošo stāvokli, kura rezultātā kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiktu būtiski traucēta efektīva konkurence, ir atzīstama par saderīgu ar kopējo tirgu" (2. punkts)

— un, no otras puses, "koncentrācija, kas rada vai nostiprina dominējošo stāvokli, kura rezultātā kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiktu būtiski traucēta efektīva konkurence, ir atzīstama par nesaderīgu ar kopējo tirgu" (3. punkts).

II — Fakti un procedūra

Paziņotā koncentrācija un procedūra Komisijā

5. Atsaucot atmiņā faktus pārsūdzētajā spriedumā, atklājas šādi apstākļi:

"9. 2001. gada 27. martā *Tetra Laval SA*, kas ir atbilstoši Francijas tiesībām dibināts privātuzņēmums un kontrolakciju

sabiedrībai *Tetra Laval BV* (turpmāk tekstā — "*Tetra*" vai "prasītāja"), kura pieder *Tetra Laval* grupai, pilnībā piederoša meitas sabiedrība uz šīs grupas rēķina izsludināja publisko piedāvājumu visām *Sidel SA*, kas ir Francijā publiski kotēts uzņēmums, apgrozībā esošajām akcijām. Tajā pašā dienā *Tetra Laval SA* ieguva aptuveni 9,75 % *Sidel* akciju no *Azeo* (5,56 %) un *Sidel* vadības (4,19 %).

[..]

11. Šī piedāvājuma rezultātā *Tetra* ieguva aptuveni 81,3 % apgrozībā esošo *Sidel* akciju. Pēc šī piedāvājuma slēgšanas prasītāja ieguva noteiktas papildu akcijas, tādējādi iegūstot aptuveni 95,20 % akciju un 95,93 % *Sidel* balsstiesību.

12. *Tetra* sastāvā ir arī uzņēmums *Tetra Pak*, kas galvenokārt darbojas šķidrās pārtikas kartona iepakojumu nozarē, kur *Tetra Pak* ir vadošais uzņēmums pasaules tirgū. *Tetra* tāpat veic ierobežota apmēra darbību plastmasas iepakojuma nozarē, galvenokārt kā pārveidotājs (*converter*) (darbība, kas ietver tukša iepakojuma ražošanu un piegādi ražotājiem, kuri paši veic iepakojumu iepildīšanu), it īpaši augsta blīvuma polietilēna (*high density polyethylene*, turpmāk tekstā — "*HDPE*") plastmasas iepakojuma nozarē.

13. *Sidel* darbojas iepakošanas iekārtu un sistēmu dizaina un ražošanas nozarē, it īpaši, izstrādājot tā saucamās "*Stretch Blow Moulding*" mašīnas ("velmēšana, pūšana, atliešana", turpmāk tekstā — "*SBM* mašīnas"), kas tiek izmantotas polietilēna terephalāta (turpmāk tekstā — "*PET*") plastmasas pudeļu izgatavošanā. Tas ieņem vadošo lomu pasaules tirgū *SBM* mašīnu ražošanā un piegādē. Tas ir arī aktīvs barjeras apstrādes tehnoloģijās (*barrier technology*), kuras mērķis ir panākt *PET* savietojamību ar produktiem, kas ir jutīgi pret gāzi un gaismu, kā arī *PET* un, mazākā mērā — *HDPE* pudeļu iepildīšanas mašīnu izgatavošanā.

14. 2001. gada 18. maijā Komisija saņēma paziņojumu par darījumiem, ar kuriem *Tetra* ieguva līdzdalību *Sidel*.

15. Lietas dalībnieki piekrīt, ka šie darījumi (turpmāk tekstā — "koncentrācija" vai "paziņotā darbība") ir iegūšana Regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta

nozīmē un ka šai koncentrācijai ir Kopienas mērogs šīs Regulas 1. panta 2. punkta nozīmē.

16. 2001. gada 5. jūlijā Komisija, secinājusi, ka koncentrācija rada nopietnas šaubas par tās saderību ar kopējo tirgu un Eiropas Ekonomiskās zonas (EEZ) līgumu, nolēma uzsākt lietvedību saskaņā ar Regulas 6. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

[..]

19. 2001. gada 25. septembrī prasītāja saskaņā ar Regulas 8. panta 2. punktu ierosināja virkni dažādu saistību, lai novērstu pirmajā paziņojumā par iebildumiem paustās bažas par konkurences problēmām.

[..]

21. 2001. gada 9. oktobrī prasītāja iesniedza virkni jaunu saistību (turpmāk tekstā — "saistības"), ar kurām tika aizstātas 2001. gada 25. septembrī piedāvātās saistības.

[..]

24. Ar 2001. gada 30. oktobra lēmumu [C(2001) 3345 *final* (lieta Nr. COMP/M.2416 — *Tetra Laval/Sidel*), turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"] Komisija paziņoto darbību saskaņā ar Regulas 8. panta 3. punktu atzina par nesaderīgu ar kopējo tirgu un EEZ darbību.

[..]

26. To atzinumu kontekstā, kuru rezultātā Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, un pēc atsevišķas administratīvās procedūras, kas tika uzsākta ar paziņojumu par iebildumiem nosūtīšanu *Tetra* 2001. gada 19. novembrī, Komisija 2002. gada 30. janvārī pieņēma lēmumu par vajadzīgajiem pasākumiem, lai atjaunotu efektīvas konkurences apstākļus saskaņā ar Regulas 8. panta 4. punktu (lieta Nr. COMP/M.2416 — *Tetra Laval/Sidel*)."

Apstrīdētais lēmums

6. Izvērtējot tikai lēmuma būtiskākās daļas un paturot tiesības vēlāk pievērsties īpaši svarīgiem aspektiem saistībā ar šo lietu,

apstrīdēto lēmumu var rezumēt turpmāk izklāstītajā veidā.

7. Pēc šķidro pārtikas produktu iepakošanas nozares vispārēja apraksta Komisija izvērtēja attiecīgos produktu tirgus, analizējot vispirms dažādo iepakojuma materiālu aizvietojamību un līdz ar to dažādu iepakošanas sistēmu aizvietojamību.

8. Šīs analīzes nolūkā tā uzskatīja par lietderīgu piemērot "gala patēriņa segmentēšanu", tādējādi izvērtējot dažādu iepakojuma materiālu un sistēmu aizvietojamību atkarībā no iepakojamā šķidruma veida [4]. No šāda viedokļa *Tetra* un *Sidel* darbojās galvenokārt kartona un *PET* iepakojumu nozarē, tādēļ Komisija savā analīzē lielāku uzsvaru lika uz dzērieniem, kurus var pildīt abos šajos materiālos ("parasti" produkti vai "jutīgi" produkti), proti: "šķidrie piena produkti" (pārsūdzētajā spriedumā saukti arī par "ŠPP" [5]), "sulas" un "nektāri" (apstrīdētajā lēmumā un pārsūdzētajā spriedumā saukti vienkārši par "sulām"), negāzētie dzērieni ar augļu garšu (apstrīdētajā lēmumā saukti par "dzērieniem ar augļu garšu" un pārsūdzētajā spriedumā par "AANDZ") un "tūlītējai lietošanai sagatavoti tējas un kafijas dzērieni" (apstrīdētajā lēmumā un pārsūdzētajā spriedumā saukti vienkārši par "tējas un kafijas dzērieniem") [6].

9. Analizējot šo divu materiālu mijiedarbību, Komisija vispirms apgalvoja, ka, lai arī "tradicionāli tie ir izmantoti dažādu dzērienu iepakošanai" [7], "*PET* ir tāds materiāls, kas ir piemērots visu to produktu iepakošanai, kuri līdz šim tika iepakoti kartonā" [8]. Pēc izsmeļošas analīzes un, it sevišķi, "ņemot vērā turpmāko tehnoloģisko attīstību, kā arī tirdzniecības un izmaksu apsvērumus", Komisija nonāca pie secinājuma, ka "*PET* izmantošana parasto produktu segmentā [turpmāko] piecu gadu laikā ievērojami pieaugs" [9].

10. Komisija apstiprināja, ka, "lai arī aizvietojamība starp [kartona un *PET* iepakošanas sistēmām] [pašlaik nav] efektīva un tieši vajadzīga, lai definētu tirgu (citiem vārdiem, abām sistēmām piemīt vāja savstarpējā aizvietojamība), šī situācija [varētu] mainīties nākotnē". Tā atzina arī, ka, "ņemot vērā abu

4 — Skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 40. un 44. punktu.

5 — Šī zemsvītras piezīme neattiecas uz tekstu itāļu valodā.

6 — Skat. it īpaši lēmuma 12. un 45. punktu.

7 — 55. punkts, kurā ir precizēts, ka "*PET* un kartons tradicionāli tiek izmantots dažādu dzērienu iepildīšanai galvenokārt abu iepakošanas veidu atšķirīgo fizisko īpašību dēļ. Kartons ir necaurspīdīgs un līdz ar to piemērots produktiem, kas ir jutīgi pret skābekli un gaismu, bet to nevar izmantot gāzētiem dzērieniem. *PET* ir caurspīdīgs un tas ir derīgs gāzētu dzērienu iepakošanai, bet līdz šim tas ir mazāk izmantots produktiem, kas ir jutīgi pret skābekli un gaismu. Tādējādi kartons galvenokārt tiek izmantots ŠPP (galvenokārt nearomatizētam pienam) un sulām, savukārt *PET* tiek galvenokārt izmantots ūdenim (gāzētam un negāzētam) un gāzētiem dzērieniem."

8 — 57. punkts.

9 — 103. punkts.

klātbūtni vienā šķidro pārtikas produktu iepakojumu tirgū, abiem kopējos produkcijas segmentus, klientu loku un pieaugošo aseptiskās tehnoloģijas izmantošanu, abas iepakojumu sistēmas atrodas divos ļoti tuvos tirgos" [10].

11. Tālāk Komisija uzskatīja, ka lietderīgi "noteikt, vai katras sistēmas specifiskajām iekārtām [ir] atšķirīgi produktu tirgi" [11].

12. Pēc minētās analīzes Komisija par *PET* iepakojumiem [12] atzina: i) ka "augstas jaudas *SBM* mašīnas veido atsevišķu tirgu no zemas jaudas *SBM* mašīnām" un ka, "ņemot vērā "jutīgo" produktu īpašības un iespējamo cenu diskrimināciju, [..] attiecīgi pastāv atsevišķi tirgi katrai atsevišķai klientu grupai, pamatojoties uz gala patēriņu, it īpaši četru "jutīgo" dzērienu segmentā" [13]; ii) ka dažādas "*PET* barjeras apstrādes tehnoloģijas [veido] vienu produktu tirgu" [14]; iii) ka pastāv "divi dažādi produktu tirgi, no kuriem viens ir aseptisko *PET* iepildīšanas mašīnas, bet otrs ir neaseptisko *PET* iepildīšanas mašīnas" [15]; iv) ka "presformas [*PET* vajadzībām] veido atsevišķu produktu tirgu" [16].

13. Turpretī, runājot par kartona iepakošanas sistēmām, Komisija "tādējādi uzskat[ī]ja, ka pastāv četri dažādi produktu tirgi: aseptiskā kartona iepakošanas mašīnu, aseptiskā

10 — 163. punkts.

11 — 164. punkts.

12 — Attiecībā uz šīm sistēmām ir lietderīgi atgādināt, ka "šķidrās pārtikas iepakošanai *PET* pudelēs ir vajadzīga specifisku mašīnu kombinācija un, atsevišķos gadījumos, barjeras apstrādes tehnoloģija, [lai padarītu *PET* saderīgu ar produktiem, kas ir jutīgi pret skābekli un gaismu]. Iepakošanas process sastāv no trim atsevišķiem posmiem: a) plastmasas presformu ražošana, t.i., pirmsprodukcijas caurules, kas tiek izmantotas, lai ražotu *PET* pudeles; b) tukšu *PET* pudeļu ražošana, izmantojot presformas specializētās mašīnās, kas velmē, izpūš un atveido [*Stretch Blow Moulding* jeb *SBM* mašīnas]; c) šķidruma iepildīšana *PET* pudelēs, ko veic ar specializētu iepildīšanas mašīnu" (lēmuma 20. punkts). *PET* iepakošanas sistēmā "šķidrumi tiek iepildīti galvenokārt divos veidos: tos pilda paši ražotāji savā ražotnē un "pārveidotāji". Lai pildīšanu varētu veikt paši ražotāji, ražotnē ir vajadzīgas iekārtas un jāuzstāda iepakošanas līnijas. Savukārt pārveidotāji ražo tukšu taru, ko vēlāk piepilda specializēti uzņēmumi vai ko pārdod dzērienu ražotājiem pildīšanai uz vietas" (lēmuma 15. punkts).

13 — 188. punkts.

14 — 199. punkts. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka "produktiem, kas ir jutīgi pret skābekli (piemēram, sula vai alus), ir jāuzlabo *PET* pudeļu gāzes barjeras īpašības (spēja noturēt gāzi). [..] Lai uzlabotu *PET* īpašības šajā sakarā, standarta *PET* pudeles tiek apstrādātas ar barjeras tehnoloģiju. [..] Produktiem, kas ir jutīgi pret gaismu, kā piemēram, nearomatizēts *UHT* piens, ir jāpievieno gaismas barjera" (lēmuma 22.–24. punkts).

15 — 204. punkts. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka "neaseptiskās *PET* iepakošanas mašīnas parasti tiek izmantotas gāzētiem dzērieniem, minerālūdenim, pārtikas eļļām un svaigam pienam. Aseptiskās *PET* iepakošanas iekārtas tiek izmantotas sulām ar ilgu derīguma termiņu, negāzētiem augļu vai aromatizētiem dzērieniem, tūlītējai lietošanai paredzētiem tējas un kafijas dzērieniem un šķidriem piena produktiem" (lēmuma 21. punkts).

16 — 206. punkts.

kartona, neaseptiskā kartona iepakošanas mašīnu un neaseptiskā kartona tirgus" [17].

14. Pēc šiem precizējumiem par attiecīgajiem produktu tirgiem Komisija ātri novērtēja minēto tirgu ģeogrāfisko dimensiju, nonākot pie atzinuma, ka "attiecīgais ģeogrāfiskais tirgus [..] ir EEZ" [18].

15. Vērtējot paziņotās darbības ietekmi uz konkurenci, Komisija vispirms atzina, ka jau pirms koncentrācijas *Tetra* bija "dominējošs stāvoklis kartona iepakošanas mašīnu un aseptiskā kartona tirgū, kā arī vadošs stāvoklis kartona iepakošanas mašīnu un neaseptiskā kartona tirgū"; tai turklāt bija "dominējošs stāvoklis kartona iepakošanas tirgū kopumā" [19]. Savukārt pirms paziņotās darbības *Sidel* bija "vadoša pozīcija augstas un zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgū visos gala patēriņa segmentos un stipra pozīcija citu *PET* iepakojumu iekārtu jomā, it īpaši, aseptisko iepildīšanas mašīnu, palīgiekārtu un saistīto pakalpojumu jomā" [20].

16. Šādos apstākļos Komisija vērtēja, vai paziņotā darbība varētu radīt vai nostiprināt vienu vai vairākus dominējošus stāvokļus Regulas par koncentrāciju 2. panta nozīmē.

17. Šajā sakarā Komisija vispirms atzina, ka "plānotā koncentrācija rada tiešu horizontālu efektu, jo abas puses aktīvi darbojas trijos dažādos produktu tirgos: *SBM* mašīnas (zemas jaudas), barjeras apstrādes tehnoloģija un aseptiskās *PET* iepildīšanas mašīnas". Komisija norāda, ka "*Sidel* stiprā pozīcija" līdz ar to tiktu "nekavējoties nostiprināta koncentrācijas rezultātā" [21].

18. Sevišķi atsaucoties uz koncentrācijas "horizontālo efektu", Komisija atzina: i) "ka attiecīgā darbība paaugstinātu koncentrācijas

17 — 209. punkts. Attiecībā uz šīm sistēmām ir lietderīgi atgādināt, ka "atšķirībā no [iepakošanas *PET*] ar tās dažādajām ražošanas stadijām (presformas, tukšās pudeles, iepildīšana), šķidro pārtikas produktu kartona iepakojuma nozari raksturo iepakojumu konstruēšanas, iepildīšanas un aizvēršanas integrācija [..]. Visas šīs darbības tiek veiktas ar vienu kartona iepakošanas mašīnu dzērienu ražotāja ražotnē. [..] Pastāv atšķirīgas aseptiskās un neaseptiskās kartona iepakošanas mašīnas, un šī atšķirība izpaužas visā iepakošanas procesā" (lēmuma 28. punkts).

18 — 212. punkts.

19 — 231. punkts.

20 — 259. punkts.

21 — 263. punkts.

līmeni zemas jaudas mašīnu tirgū", un ka "*Tetra/Sidel* kļūtu par neapstrīdamu vadošo sabiedrību, kas piedāvā visu *SBM* mašīnu klāstu, sākot no vienkāršākajām zemas jaudas mašīnām līdz augstas jaudas un tehnoloģiski visattīstītākajām mašīnām"[22]; ii) "ka abu pušu tehnoloģiju [..] kombinācija ievērojami paaugstinātu apvienotās uzņēmējsabiedrības pozīciju barjeras tehnoloģiju tirgū", bet "ne tik daudz, lai radītu dominējošu stāvokli šajā tirgū"[23]; un iii) ka "jaunais subjekts iegūtu stipru pozīciju aseptisko *PET* iepildīšanas mašīnu tirgū"[24].

19. Tālāk Komisija vērtēja koncentrācijas "vertikālo efektu" un atzina, ka tās radītu "*Tetra/Sidel* vertikālu integrāciju trijās iepakošanas sistēmās: kartona, *HDPE* un *PET*" sistēmā. Tā rezultātā "varētu izveidoties kanālu konflikts (*channel conflict*) ar neatkarīgajiem pārveidotājiem, kas varētu radīt konkurenci ierobežojošu efektu". Komisija tomēr neatzina, ka "šādas vertikālas problēmas pašas par sevi varētu radīt dominējošu stāvokli *PET* iekārtu vai presformu jomā"[25].

20. Pēc šādiem apsvērumiem par koncentrācijas "horizontālo" un "vertikālo" efektu Komisija turpināja analizēt iespējamo konkurenci ierobežojošo (t.s. "konglomerāta") efektu, kas rastos tādēļ, ka koncentrācijā jaunizveidotais subjekts iegūtu stipru pozīciju tādos radniecīgos tirgos kā kartons un kartona iepakojuma iekārtas, kā arī *PET* iepakojuma iekārtas. Šāds vērtējums, pēc tās domām, ņemot vērā ciešo saistību starp dažādajiem tirgiem, bija sevišķi vajadzīgs tādēļ, ka "*PET* jau iegūst nozīmīgu lomu kā kartona aizvietotājs un papildinātājs "jutīgo" produktu tirgū un ka tā nozīme turpinās palielināties"[26].

21. Ievērojot šādu viedokli, Komisija vispirms vērtēja, vai koncentrācijā jaunizveidotais subjekts varētu izmantot savu dominējošo stāvokli kartona tirgū, lai iegūtu dominējošu stāvokli *PET* iepakojumu tirgū ("sviras efekts" vai "*leveraging*"). Šajā sakarā pēc izsmeļošas analīzes Komisija atzina, ka, "apvienojot sabiedrību ar dominējošo stāvokli kartona iepakojumu tirgū — *Tetra* — un vadošo sabiedrību *PET* iepakojumu iekārtu tirgū — *Sidel*, plānotā koncentrācija radītu tādu tirgus struktūru, kas jaunizveidotajam subjektam dotu motivāciju un vajadzīgos līdzekļus, lai vadošo pozīciju *PET* iepakojumu iekārtu tirgū, it īpaši *SBM* mašīnu (zemas un augstas jaudas) tirgū, kas

22 — 269. un 270. punkts.
23 — 282. punkts.
24 — 290. punkts.
25 — 324. punkts.
26 — 337. punkts.

izmantotas "jutīgiem" produktiem, pārvērstu par dominējošu stāvokli. Tas varētu arī nostiprināt jaunizveidotā subjekta stāvokli un radīt konkurenci ierobežojošu efektu visā *SBM* mašīnu tirgū"[27].

22. Tālāk Komisija vērtēja paziņotās darbības iespējamo efektu attiecībā uz *Tetra* dominējošo stāvokli kartona tirgū. Šajā sakarā, ņemot vērā faktu, ka "kartona un *PET* iepakošanas sistēmas ir ļoti [..] radniecīgi tirgi, kur viens otram rada zināmu konkurences spiedienu", tā atzina, ka, "novēršot konkurences spiedienu no arvien nozīmīgākā avota *Sidel* ļoti tuvā tirgū, *Tetra* nostiprinātu savu stāvokli kartona iepakojumu tirgū"[28].

23. Visbeidzot, Komisija izskatīja jautājumu par to, vai koncentrācijā jaunizveidotā subjekta dominējošais stāvoklis kartona un *PET* iepakojumu iekārtu nozarē varētu nostiprināt tās dominējošo stāvokli. Šajā sakarā tā uzskatīja par "[iespējamu], ka pēc koncentrācijas jaunizveidotais subjekts, pateicoties savam stāvoklim "jutīgo" gala produktu tirgū, varētu izstumt savus konkurentus un izveidot šķēršļus pieejai, tādējādi nostiprinot tās dominējošo stāvokli attiecīgajos kartona iepakojuma iekārtu un *PET* iepakojuma iekārtu tirgū, it īpaši tādu *SBM* mašīnu tirgū, ko izmanto "jutīgiem" produktiem"[29].

24. Pēc vērtējuma par paziņotās darbības ietekmi uz konkurenci Komisija pārbaudīja *Tetra* piedāvātās saistības, proti: i) "*Tetra* darbības pārtraukšana *SBM* mašīnu jomā"; ii) "*Tetra* darbības pārtraukšana *PET* presformu jomā"; iii) "*Sidel* kā atsevišķas sabiedrības no *TetraPak* sabiedrībām saglabāšana", kā arī "korektīvo pasākumu saglabāšana, kas pieņemti iepriekš saskaņā ar Līguma 82. pantu"; iv) "licences piešķiršana *Sidel SBM* mašīnām, kas paredzētas klientiem "jutīgo" produktu iepildīšanai un pārveidotājiem"[30].

25. Pēc šo saistību ātras izvērtēšanas Komisija tomēr uzskatīja, ka tās nav "[..]pietiekamas, lai novērstu galvenās konkurences problēmas, kas tika identificētas *PET* iepakojumu iekārtu un kartona iepakojumu iekārtu tirgū"; "šo divu darbību pārtraukšanai [būšot] minimāla ietekme uz jaunā subjekta stāvokli"; ka faktiski ne tikai "licence nav pietiekama, lai novērstu Komisijas norādītās

27 — 389. punkts.
28 — 397. un 399. punkts.
29 — 408. punkts.
30 — 410. punkts.

konkurences problēmas, bet ka tā nenodrošina arī dzīvotspējīgu risinājumu un faktiski varētu ieviest tirgū sarežģītus mehānismus, kas radītu mākslīgu regulējumu"; un ka "abas saistības attiecībā uz uzņēmuma rīcību ir uzskatāmas par nepietiekamām, lai atrisinātu problēmas, ko rada koncentrācijas rezultātā izveidotā tirgus struktūra" [31].

26. Līdz ar to Komisija atzina, "ka, ņemot vērā gan piedāvāto saistību dzīvotspēju, gan to vispārējo nepietiekamību, lai atrisinātu konkurences problēmas, ko rada koncentrācija," tās "nebija pietiekamas, lai novērstu identificētās konkurences problēmas, un tādējādi nevar būt apstiprinoša lēmuma pamats" [32].

27. Ņemot vērā iepriekš rezumēto apsvērumu kopumu, Komisija atzina, "ka paziņotā darbība par koncentrāciju radītu dominējošu stāvokli *PET* iepakojumu aprīkojuma tirgū, it īpaši attiecībā uz *SBM* mašīnām, ko izmanto "jutīgo" produktu segmentos, un nostiprinātu dominējošu stāvokli aseptiskā kartona iepakošanas iekārtu tirgū un aseptiskā kartona tirgū EEZ, kas būtiski ierobežotu efektīvu konkurenci kopējā tirgū un EEZ" [33]. Tā kā *Tetra* piedāvātās saistības nav bijušas pietiekamas, lai atrisinātu šīs problēmas, Komisija koncentrāciju attiecīgi atzina "par nesaderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līguma darbību" [34].

Pārsūdzētais spriedums

28. Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2002. gada 15. janvārī, *Tetra* iesniedza prasību pret Komisijas lēmumu. Ar 2002. gada 25. oktobra spriedumu Pirmās instances tiesa apmierināja prasību un atcēla apstrīdēto lēmumu.

29. Vēlreiz pievēršot uzmanību tikai būtiskākajām daļām un paturot tiesības vēlāk izskatīt atsevišķus aspektus sīkāk, minēto spriedumu īsumā var rezumēt šādi.

30. Pēc prasības pamata par "pieejas tiesību lietas materiāliem pārkāpumu" [35] noraidīša-

31 — 424. punkts.
32 — 451. punkts.
33 — 452. punkts.
34 — Rezolutīvās daļas 1. pants.
35 — 83.–118. punkts.

nas Pirmās instances tiesa — tiktāl, ciktāl tam šeit ir tieša nozīme, — vērtēja: i) "pamatu par konkurenci ierobežojošo horizontālo un vertikālo efektu trūkumu grozītajā koncentrācijā" [36] un ii) "pamatu par paredzamu konglomerāta efekta neesamību".

31. Runājot par pamatiem attiecībā uz koncentrācijas "horizontālo" un "vertikālo" efektu, tā vispirms atzina — "lai arī Komisija apstrīdēto lēmumu nepamatoja ar šādu efektu [..], tā tomēr to ņēma vērā, lai pamatotu savu atzinumu, ka grozītā koncentrācija ir jāaizliedz" [37].

32. Pēc minētā precizējuma Pirmās instances tiesa atzina, ka, ņemot vērā *Tetra* piedāvātās saistības, "koncentrācijas negatīvais horizontālais efekts, uz kuru Komisija atsaucās apstrīdētajā lēmumā, ir minimāls, ja ne neesošs, attiecīgi dažādos *PET* iepakojumu iekārtu tirgos. Tādēļ tā atzina, ka "Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pamatojoties uz grozītās koncentrācijas horizontālo efektu, lai pamatotu savu atzinumu, ka sviras efekta rezultātā šajos *PET* tirgos tiktu radīts dominējošs jaunizveidotā subjekta stāvoklis" [38].

33. Tādā pašā veidā Pirmās instances tiesa atzina, ka "netika pierādīts, ka grozītā koncentrācija radītu nozīmīgu vai vismaz būtisku vertikālu efektu attiecīgajos *PET* iepakojumu iekārtu tirgos". Šādos apstākļos Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka "tai ir jāatzīst, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pamatojoties uz grozītās koncentrācijas vertikālo efektu, lai pamatotu savu atzinumu, ka sviras efekta rezultātā šajos *PET* tirgos tiktu radīts dominējošs jaunizveidotā subjekta stāvoklis" [39].

34. Taču Pirmās instances tiesa norāda, ka "acīmredzamas kļūdas vērtējumā", ko Komisija pieļāvusi, "pamatojoties uz grozītās koncentrācijas horizontālo un vertikālo efektu, lai pamatotu savu analīzi par dominējoša stāvokļa radīšanu *PET* tirgos," "nenozīmē apstrīdētā lēmuma atcelšanu, jo

36 — Pirmās instances tiesa ar "grozīto koncentrāciju" saprot "koncentrāciju, ko groza saistības" (81. punkts).

37 — 124. punkts.

38 — 132. punkts.

39 — 140. punkts.

Komisijas apgalvotais konglomerāta efekts pats par sevi varētu būt pietiekams, lai pamatotu šo lēmumu" [40].

35. Runājot par "pamatu par paredzamu konglomerāta efektu neesamību", Pirmās instances tiesa "secīgi izvērtēja Komisijas argumentācijas trīs pīlārus par sviras efektu, potenciālās konkurences novēršanu un jaunizveidotā subjekta konkurētspējīgā stāvokļa nostiprināšanas vispārīgo efektu" [41].

36. Analizējot pirmo no šiem pīlāriem, Pirmās instances tiesa vispirms norādīja, kā to atzinusi arī Komisija, ka "sviras efekta izmantošana [lēmumā] raksturotajā *Tetra* rīcībā [42] var radīt *Tetra* iepriekš esošā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu aseptiskā kartona tirgū" [43]. Šādā gadījumā atbilstoši Pirmās instances tiesas norādītajam Komisijai vajadzēja "izvērtēt, vai, neskatoties uz šādas rīcības aizliegumu, tomēr ir iespējams, ka koncentrācijas rezultātā izveidotais subjekts rīkosies šādā veidā, vai arī tieši pretēji — rīcības prettiesiskais raksturs un/vai šādas rīcības atklāšanas risks padarīs šādu stratēģiju par maz iespējamu. Lai arī šāda vērtējuma ietvaros ir piemēroti ņemt vērā ieinteresētību īstenot konkurenci ierobežojošu rīcību, kā, piemēram, tādu, kas šajā gadījumā *Tetra* rodas no komerciālajām priekšrocībām, ko var paredzēt *PET* iekārtu tirgū [..], Komisijai ir arī pienākums izvērtēt, kādā mērā šādu ieinteresētību iespējams samazināt vai pat novērst, ievērojot attiecīgās rīcības prettiesiskumu, tās atklāšanas iespējamību, kompetento iestāžu izmeklēšanu kā Kopienu, tā valsts līmenī un iespējamās finanšu sankcijas" [44].

37. Tā kā "Komisija neveica šādu vērtējumu apstrīdētajā lēmumā," Pirmās instances tiesa apstiprināja, ka, "tā kā Komisijas vērtējums ir pamatots ar iespējamību vai pat varbūtību, ka *Tetra* īstenos šādu rīcību aseptiskā kartona tirgū, šādi secinājumi nav pieņemami" [45].

38. Līdzīgi Pirmās instances tiesa uzskatīja — "apstāklis, ka prasītāja piedāvāja [..] saistības

40 — 141. punkts.

41 — 145. punkts.

42 — Šajā sakarā Pirmās instances tiesa, rezumējot lēmumu, norādīja, ka "sviras efekta īstenošana no aseptiskā kartona tirgus [..] papildus jaunizveidotā subjekta iespējai veikt dažādas darbības, kas ietver iekārtu un patēriņa preču pārdošanas saistīšanu ar *PET* iepakojuma tirdzniecību, tostarp uzspiestu pārdošanu [..], izpaustos, pirmkārt, jaunizveidotā subjekta iespējamā ļaupīšanas cenu noteikšanā [*"predatory pricing"*], otrkārt, cenu karā un, treškārt, piešķirot lojalitātes atlaides" (156. punkts).

43 — 158. punkts.

44 — 159. punkts.

45 — 160. punkts.

attiecībā uz tās rīcību nākotnē, arī ir viens no elementiem, ko Komisijai vajadzēja ņemt vērā, vērtējot iespējamību, ka jaunizveidotais subjekts varētu rīkoties tādā veidā, kas varētu radīt dominējošu stāvokli vienā vai vairākos attiecīgajos *PET* iekārtu tirgos". Taču "no apstrīdētā lēmuma neizriet, ka Komisija savā vērtējumā par šāda stāvokļa izveidošanu nākotnē, izmantojot sviras efektu, būtu ņēmusi vērā šo saistību sekas" [46].

39. Tad Pirmās instances tiesa, "izvērtējot, vai Komisija savu analīzi par sviras efekta iespējamību [..], kā arī par tā sekām [..] ir pamatojusi ar pietiekamiem pierādījumiem", atzina, ka "jāņem vērā tikai rīcība, kas vismaz, iespējams, nebūtu prettiesiska" [47].

40. Pēc šāda precizējuma Pirmās instances tiesa turpināja savu analīzi, apstiprinot, ka "Komisija nepieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka jaunizveidotajam subjektam būs iespēja izmantot sviras efektu" [48]. Saskaņā ar Pirmās instances tiesas norādīto Komisija it īpaši "sniedza pietiekamus pierādījumus, ka *PET* nozarē ir paredzams pieaugums, kas paziņoto sviras efektu padarītu iespējamu" [49].

41. Taču, tā kā no apstrīdētā lēmuma izriet, "ka jaunizveidotā subjekta ieinteresētība izmantot sviras efektu lielā mērā ir atkarīga no *PET* tirgus paredzamā pieauguma," Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka jāizvērtē, — kā to apgalvoja prasītāja — "vai paredzamais jutīgo produktu, kas iepakoti *PET*, apjoms līdz 2005. gadam salīdzinājumā ar kopējo produktu, kas iepakoti *PET*, apjomu nākotnē šādu ieinteresētību padara maz ticamu vai vismaz ievērojami samazina to" [50].

42. Pēc šāda vērtējuma tā atzina, ka "ŠPP un sulu pieauguma prognozes, ko Komisija paziņoja apstrīdētajā lēmumā, netika pietiekami pierādītas. Lai arī zināms pieaugums šajos segmentos patiešām ir iespējams, vismaz augstākās kvalitātes produktu jomā, trūkst pārliecinošu pierādījumu par šāda

46 — 161. punkts.
47 — 162. punkts.
48 — 199. punkts.
49 — 195. punkts.
50 — 201. punkts.

pieauguma apmēriem" [51]. Taču Pirmās instances tiesa norāda — ņemot vērā "faktu, ka *PET* izmantošana līdz 2005. gadam, iespējams, pieaugs, pat ja mazākā mērā nekā to paredz Komisija, nevar noliegt ieinteresētību izmantot sviras efektu" [52].

43. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Pirmās instances tiesa "izvērtēja veidus, kādos jaunizveidotais subjekts varētu izmantot sviras efektu" [53]. Šajā sakarā tā uzskatīja, ka, veicot analīzi tikai "par [tādu rīcību], kas, vismaz iespējams, nerada dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu aseptiskā kartona tirgū" [54] un, ņemot vērā *Tetra* piedāvātās saistības, tai bija "jāatzīst, ka jaunizveidotā subjekta iespējas izmantot sviras efektu ir visai ierobežotas" [55]. Tādēļ tas ir jāņem vērā, "vērtējot paredzamās sekas, ja tas, iespējams, īsteno šādu rīcību" [56].

44. Attiecībā uz šādu seku vērtējumu Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka "dažādie *PET* aprīkojuma tirgi ir jānošķir no specifiskajiem *SBM* mašīnu tirgiem" [57].

45. Attiecībā uz pirmajiem [tirgiem] Pirmās instances tiesa pēc rūpīgas tirgus analīzes atzina, "ka apstrīdētajā lēmumā nav sniegti pietiekami pārliecinoši pierādījumi par to, ka sviras efekta izmantošana no aseptiskā kartona tirgus jaunizveidotajam subjektam ļautu [līdz] 2005. gadam iegūt dominējošu stāvokli barjeras apstrādes tehnoloģiju, aseptisko un neaseptisko iepildīšanas mašīnu, plastmasas pudeļu korķēšanas un palīgiekārtu tirgū" [58].

46. Attiecībā uz *SBM* mašīnu tirgu Pirmās instances tiesa pēc rūpīgas tirgus analīzes atzina:

— ka, "pamatojoties uz apstrīdētajā lēmumā sniegtajiem pierādījumiem, Komisija pieļāva kļūdu, no vienas puses, atzīstot, ka *SBM* mašīnas "pārsvarā ir "vispārīgas" (*generic*)" [..] un, no otras puses, vērtējot tās atšķirīgi atkarībā no

51 — 214. punkts. Komisija tomēr nepieļāva nekādu kļūdu, kā to norāda Pirmās instances tiesa, attiecībā uz aromatizēto augļu dzērienu, tējas un kafijas dzērienu prognozēto tirgus daļas pieaugumu (215. punkts).

52 — 216. punkts.

53 — Turpat.

54 — 218. punkts.

55 — 224. punkts.

56 — Turpat.

57 — 225. punkts.

58 — 254. punkts.

gala pielietojuma". Turklāt "apstrīdētajā lēmumā nav sniegti pietiekami pierādījumi, lai pamatotu dažādo *SBM* mašīnu atšķirīgo apakštirgu definīciju atkarībā no to gala pielietojuma"; tādēļ "vienīgie apakštirgi, kas jāņem vērā, ir zemas un augstas jaudas mašīnu tirgi" [59];

— ka "attiecībā uz zemas jaudas *SBM* mašīnām, [..] saistībā ar kurām Komisija paredzēja iespējamo dominējoša stāvokļa radīšanu šajā tirgū līdz 2005. gadam, izmantojot sviras efektu, tā pieļāva acīmredzamu kļūdu vērtējumā" [60],

— un ka "attiecībā uz augstas jaudas *SBM* mašīnām pierādījumi, uz kuriem Komisija balstījās, nepamato atzinumu, ka gan jaunizveidotā subjekta konkurenti, gan pārveidotāji tiktu izstumti līdz 2005. gadam sakarā ar sviras efekta izmantošanu pret *Tetra* klientiem kartona tirgū, kas šajā periodā plāno pārcelt visu vai daļu savas ražošanas uz *PET* jutīgo produktu iepakošanai" [61].

47. Pieņemot "vispārīgu atzinumu par sviras efekta izmantošanu", Pirmās instances tiesa tādējādi atzina, "ka, balstoties uz jaunizveidotā subjekta izmantotā sviras efekta sekām, lai pamatotu savu atzinumu par to, ka līdz 2005. gadam dominējošs stāvoklis tiks izveidots *PET* iepakojuma iekārtu tirgū, it sevišķi zemas un augstas jaudas *SBM* mašīnu tirgū, kas tiek izmantotas jutīgiem produktiem, Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā" [62].

48. Pirmās instances tiesa pēc tam norādīja — "tā kā Regulas 2. panta 3. punkta nosacījumi nav izpildīti attiecībā uz Komisijas paredzēto sviras efektu, ir jāizvērtē, vai šie nosacījumi ir izpildīti attiecībā uz Komisijas argumentācijas otro pīlāru par kartona tirgu" [63].

59 — 269. punkts.
60 — 283. punkts.
61 — 306. punkts.
62 — 308. punkts.
63 — 309. punkts.

49. Veicot šo analīzi, Pirmās instances tiesa vispirms vispārīgi atzina, ka Komisija nav "pieļāvusi [..] nekādu kļūdu, izvērtējot *PET* iekārtu potenciālās konkurences samazinājuma nozīmi attiecībā uz kartona tirgu. Taču tai ir pienākums pierādīt, ka šāds samazinājums, ja tāds pastāv, nostiprinātu *Tetra* dominējošo stāvokli attiecībā pret tās konkurentiem aseptiskā kartona tirgū" [64].

50. Šajā sakarā pēc Komisijas apsvērumu izvērtēšanas Pirmās instances tiesa atzina, ka "apstrīdētajā lēmumā izvirzītie pierādījumi pietiekami nepierāda, ka grozītās koncentrācijas iedarbība uz *Tetra* stāvokli, galvenokārt aseptiskā kartona tirgū, izslēdzot *Sidel* kā potenciālo konkurentu, izpildītu Regulas 2. panta 3. punkta nosacījumus". Saskaņā ar Pirmās instances tiesas uzskatiem "nav pierādīts, ka jaunizveidotā subjekta stāvoklis attiecībā pret tā konkurentiem tiktu nostiprināts kartona tirgū" [65].

51. Visbeidzot, pievēršoties Komisijas argumentācijas "trešajam pīlāram" par jaunizveidotā subjekta konkurētspējīgā stāvokļa jutīgo produktu iepakošanas jomā nostiprināšanas vispārīgo iedarbību, Pirmās instances tiesa atzina tikai to, ka "šo koncentrācijas iedarbību nevar izskatīt atsevišķi no analīzes apstrīdētajā lēmumā par Komisijas argumentācijas iepriekšējiem diviem pīlāriem. Tā kā analīze par iepriekšējiem diviem pīlāriem ir atceļama saistībā ar acīmredzamām kļūdām vērtējumā [..], trešais pīlārs arī ir noraidāms un tas nav jāizvērtē sīkāk" [66].

52. Tā rezultātā Pirmās instances tiesa atzina, ka "apstrīdētais lēmums pietiekami nepierāda, ka grozītā koncentrācija radītu būtisku, konkurenci ierobežojošu konglomerāta efektu". Tā uzskata, ka "tādēļ ir jāatzīst, ka Komisija, aizliegdama grozīto koncentrāciju, ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pamatojoties apstrīdētajā lēmumā uz pierādījumiem, kas izvirzīti par paredzamo konglomerāta efektu" [67].

53. Izdarot "vispārējus secinājumus" par prasības iznākumu, Pirmās instances tiesa apstiprināja, ka "pamati par konkurenci ierobežojošu horizontālu, vertikālu un kong-

64 — 323. punkts.
65 — 333. punkts.
66 — 335. punkts.
67 — 336. punkts.

lomerāta efektu ir atzīstami par pamatotiem, [..] līdz ar to citi pamati nav jāizskata" un ka "tādējādi apstrīdētais lēmums ir jāatceļ" [68].

Apelācija un tiesvedība Tiesā

54. Ar apelācijas sūdzības pieteikumu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2003. gada 8. janvārī, Komisija iesniedza apelācijas sūdzību par Pirmās instances tiesas spriedumu, prasot tā atcelšanu. *Tetra*, protams, iebilda pret šādu lūgumu, saskaņā ar Tiesas Reglamenta 115. pantu iesniedzot atbildes rakstu.

55. Šajā atbildes rakstā papildus prasījumam noraidīt apelācijas sūdzību *Tetra* — informācijas pieprasījuma pasākuma veidā saskaņā ar Tiesas Reglamenta 45. panta 2. punkta b) apakšpunktu — lūdza iesniegt apelācijas sūdzības tulkojumu franču valodā (kura oriģinālvaloda, tiesvedības valoda Pirmās instances tiesā un līdz ar to arī šajā tiesvedībā ir angļu valoda). Tiesa neapmierināja šo lūgumu un noraidīja to ar 2003. gada 24. jūlija rīkojumu.

68 — 337. un 338. punkts.

56. Ar Tiesas priekšsēdētāja atļauju saskaņā ar Tiesas Reglamenta 117. pantu Komisija iesniedza replikas rakstu, uz ko *Tetra* iesniedza atbildes rakstu uz repliku. Turklāt lietas dalībnieki rakstveidā atbildēja uz Tiesas jautājumu un tika uzklausīti tiesas sēdē 2004. gada 27. janvārī.

III — Juridiskā analīze

57. Savas apelācijas atbalstam Komisija izvirza piecus pamatus par:

i) kļūdu tiesībās attiecībā uz vajadzīgo pierādījumu standartu un tiesas kontroles apjomu;

ii) kļūdu tiesībās un it īpaši par Regulas par koncentrāciju 2. un 8. panta 2. punkta pārkāpumu tiktāl, ciktāl Komisijai lika ņemt vērā zināmas rīcības prettiesisko raksturu un tikai ar rīcību saistītas saistības;

iii) kļūdu tiesībās tiktāl, ciktāl netika apstiprināta *SBM* mašīnu atšķirīgo tirgu definīcija atkarībā no to gala pielietojuma;

Vispārēji apsvērumi par apelācijas pieņemamību pret Pirmās instances tiesas spriedumiem

iv) Regulas 2. panta pārkāpumu, faktu sagrozīšanu un Komisijas argumentu neņemšanu vērā, Pirmās instances tiesai neatzīstot Komisijas secinājumu pamatotību par *Tetra* dominējošā stāvokļa nostiprināšanu attiecībā uz kartonu;

59. Tā kā *Tetra* apstrīd gandrīz visu Komisijas apelācijas sūdzību pamatu pieņemamību, pirms šo pamatu analīzes īsumā jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 225. pantu un Tiesas Statūtu 51. pantu apelāciju par Pirmās instances tiesas spriedumiem var iesniegt "vienīgi par tiesību jautājumiem".

v) kļūdu tiesībās tiktāl, ciktāl Pirmās instances tiesa noraidīja Komisijas atzinumus par *Tetra* dominējošā stāvokļa radīšanu *SBM* mašīnu tirgū.

60. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka tikai Pirmās instances tiesai ir "kompetence, no vienas puses, noskaidrot faktus, izņemot gadījumus, kad būtiski trūkumi tās konstatējumos izriet no tai iesniegtajiem lietas materiāliem, un, no otras puses, novērtēt šos faktus. Ja Pirmās instances tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, tad Tiesai saskaņā ar Līguma 168.A pantu [jaunajā redakcijā — EKL 225. pants] ir kompetence kontrolēt šo faktu juridisko kvalifikāciju un tiesiskās sekas, kuras Pirmās instances tiesa ir paredzējusi [..]. Līdz ar to Tiesai nav kompetences ne faktu konstatēšanā, ne arī principā to pierādījumu vērtēšanā, ko Pirmās instances tiesa ir pieņēmusi šo faktu pamatošanai. Ja šie pierādījumi ir iegūti tiesiski, ievērojot vispārējo tiesību principus un procesuālās normas, kas piemērojamas pierādīšanas pienākumam un pierādījumu sa-

58. Pēc vispārējiem apsvērumiem par apelāciju pieņemamību par Pirmās instances tiesas spriedumiem iepriekš minētie pamati tiks izvērtēti tādā pašā secībā, kādā tos iesniegusi Komisija.

vākšanai, tad tikai Pirmās instances tiesa var novērtēt nozīmi, kāda piešķirama tai iesniegtajiem pierādījumiem [..]. Līdz ar to faktu novērtējums, izņemot gadījumus, kad tai iesniegtie pierādījumi ir sagrozīti, nav tiesību jautājums, ko Tiesa kā tādu kontrolē" [69].

61. Tādēļ tikai šajās šauri noteiktajās robežās, kas noteiktas minētajā pastāvīgajā judikatūrā, Tiesa var izvērtēt dažādos apelācijas pamatus.

Par pamatu par vajadzīgo pierādījumu standartu un tiesas kontroles apjomu

62. Pirmajā apelācijas pamatā, ko pēc būtības var sadalīt divās daļās, Komisija vispirms vispārīgi kritizē Pirmās instances tiesas īstenotās kontroles apjomu un tās prasīto pierādījumu standartu, lai aizliegtu koncentrāciju, un pēc tam sniedz Pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu "konkrētu piemēru", apstrīdot tāda veida kontroli, ko šī tiesa ir veikusi attiecībā uz Komisijas vērtējumu par paredzamo pieaugumu *PET* nozarē. Skaidrības dēļ šie divi aspekti tiks vērtēti atsevišķi.

a) Vispārīgi Komisijas iebildumi

63. Komisijas vispārīga rakstura iebildumi vispirms attiecas uz Pirmās instances tiesas īstenotās kontroles apjomu saistībā ar sarežģītiem ekonomiskiem apsvērumiem apstrīdētajā lēmumā.

64. Komisija it īpaši pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nav ierobežojusi savu vērtējumu ar pārbaudi par to, vai Komisija nav pieļāvusi "acīmredzamu kļūdu vērtējumā", tādējādi pārbaudot, vai pareizi bijuši fakti, ar kuriem tā pamatoja savu vērtējumu, vai no šiem faktiem izdarītie secinājumi nav bijuši acīmredzami kļūdaini vai nepareizi un vai visi atbilstīgie faktori ņemti vērā.

65. Tā vietā, lai pārbaudi ierobežotu tikai ar šiem aspektiem, Pirmās instances tiesa, kā to apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, veica daudz plašāku kontroli, pārbaudot, vai Komisijas secinājumus apstiprina "pārliecinoši" [70] pierādījumi vai fakti. Tātad Pirmās instances tiesa veica tāda veida kontroli, kas, lasot burtiski, liktu Komisijai to "pārliecināt" par saviem secinājumiem un tā rezultātā ļautu šai tiesai iepazīties ar jautājumiem pēc būtības un aizstāt Komisijas

69 — Tiesas 1998. gada 28. maija spriedums lietā C-7/95 *Deere/* Komisija (*Recueil*, I-3111. lpp., 21. un 22. punkts). Šajā sakarā skat. arī Tiesas 1994. gada 2. marta spriedumu lietā C-53/92 P *Hilti*/Komisija (*Recueil*, I-667. lpp., 42. un 43. punkts) un 1998. gada 28. maija spriedumu lietā C-8/95 P *New Holland Ford*/Komisija (*Recueil*, I-3175. lpp., 26. punkts).

70 — Jānorāda, ka šajā sakarā izteiciens angļu valodā "*convincing evidence*" vajadzības gadījumā ir tulkots kā "pietiekami pierādīts" (skat., piemēram, 214. punktu) vai "droši pierādījumi" (skat., piemēram, 227. punktu).

vērtējumu ar savu vērtējumu. Turklāt, pēc Komisijas domām, Pirmās instances tiesa šajā gadījumā ir veikusi daudz stingrāku kontroli nekā Tiesa spriedumā lietā *Kali & Salz*[71], kas arī attiecās uz koncentrācijām un kurā Kopienu tiesa vienkārši pārbaudīja, vai Komisijas secinājumus pamato "pietiekami nozīmīgi un atbilstoši" pierādījumi (Komisijas apelācijas sūdzībā minētā sprieduma angļu valodas versijā Tiesa atsaucas uz "*sufficiently cogent and consistent body of evidence*")[72].

66. Tālāk Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā ir uzskatījusi — ja "paredzamais dominējošais stāvoklis varētu izveidoties tikai pēc zināma laika," "[Komisijas] veiktajai nākotnes pozīcijas analīzei, pieļaujot noteiktu rīcības brīvību, ir jābūt *īpaši ticamai*"[73]. Šāda pieeja faktiski pārmērīgi samazinātu Komisijas diskrecionāro varu, kas tai piemīt, novērtējot sarežģītas ekonomiskas situācijas, uzliekot tai pienākumu pamatoties vienīgi uz tādiem faktiem un pierādījumiem, kam ir tikai viena, nepārprotama interpretācija.

67. Visbeidzot, Komisija iebilst pret Pirmās instances tiesas uzskatu, ka — lai aizliegtu konglomerāta tipa koncentrāciju, tai esot vajadzējis pamatoties uz faktiem, kas pierāda, ka koncentrācija "*visticamāk*" radītu prognozēto konkurenci ierobežojošo iedarbību[74]. Taču šādā veidā Pirmās instances tiesa ir atstājusi ļoti mazu iespēju aizliegt šāda veida koncentrācijas un ieviesusi nevienlīdzīgu pierādījumu standartu, kas atkarīgs no tā, vai lēmums ir par koncentrācijas aizliegumu vai apstiprināšanu. Līdz ar to Pirmās instances tiesas interpretācija ir pretrunā ar Regulas par koncentrāciju 2. panta 2. un 3. punktu, kas paredz pilnīgi simetriskus juridiskus nosacījumus, lai koncentrāciju atzītu par saderīgu vai nesaderīgu ar kopējo tirgu[75].

68. *Tetra* atspēko šos iebildumus, apgalvojot pēc būtības, ka Komisijas argumenti nav pārliecinoši, jo tie ir vērsti uz semantisku strīdu par Pirmās instances tiesas izmantoto terminoloģiju, nevis specifiski izvērtē tās veiktās tiesas kontroles veidu. Jebkurā gadījumā *Tetra* apgalvo, ka Komisijas minētie iebildumi nav atbilstoši, jo, ņemot vērā

71 — Tiesas 1998. gada 31. marta spriedums apvienotajās lietās C-68/94 un C-30/95 Francija u.c./Komisija, saukts par "*Kali & Salz*" (*Recueil*, I-1375. lpp.).

72 — 228. punkts.

73 — Pārsūdzētā sprieduma 162. punkts (autora izcēlums).

74 — Pārsūdzētā sprieduma 153. punkts (autora izcēlums).

75 — Kā norādīts jau iepriekš, šajā noteikumā ir paredzēts, no vienas puses, ka "koncentrācija, kas nerada vai nenostiprina dominējošo stāvokli, kura rezultātā kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiktu būtiski traucēta efektīva konkurence, ir atzīstama par saderīgu ar kopējo tirgu" (2. punkts), un, no otras puses, ka "koncentrācija, kas rada vai nostiprina dominējošo stāvokli, kura rezultātā kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiktu būtiski traucēta efektīva konkurence, ar atzīstama par nesaderīgu ar kopējo tirgu"(3. punkts).

dažādās valodu versijas, Pirmās instances tiesas izmantotie izteicieni būtiski neatšķiras no tiem, ko Tiesa izmantoja spriedumā lietā *Kali & Salz* un pati Komisija — savos lēmumos.

69. Turklāt *Tetra* apgalvo, ka neatkarīgi no izmantotajiem izteicieniem Pirmās instances tiesa pēc būtības ir ievērojusi Komisijas diskrecionāro varu, kas tai piemīt, veicot sarežģītu ekonomisku situāciju vērtējumu. Tāpat kā Tiesa spriedumā lietā *Kali & Salz* arī Pirmās instances tiesa vienkārši pārbaudīja, vai Komisija ir ievērojusi pierādīšanas pienākumu, kas tai uzlikts saistībā ar Regulas par koncentrāciju 2. panta 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

70. Tālāk par Komisijas argumentu par to, ka šī paša panta 2. un 3. punktā paredzētie nosacījumi esot pilnīgi simetriski, *Tetra* apgalvo — ja Komisija nepierāda, ka 2. panta 3. punkta nosacījumi ir izpildīti, koncentrācija tai ir jāapstiprina un nav nekādas vajadzības papildus pierādīt, ka šie nosacījumi nav izpildīti. Pretējā gadījumā attiecīgajiem uzņēmumiem bez pamatojuma būtu pienākums pierādīt, ka paziņotā darbība nav nesaderīga ar kopējo tirgu.

71. Piekrītu *Tetra* viedoklim, ka Tiesai nav jāveic tīri formāls lingvistisks vai semantisks vērtējums, lai noteiktu, vai Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesībās, īstenojot pārāk stingru tiesas kontroli vai pieprasot pārāk augstu pierādījuma standartu attiecībā uz koncentrācijas aizlieguma lēmumiem. Savukārt uzskatu, ka Tiesai ir jālemj par problēmas būtību, konkrēti izvērtējot, vai Pirmās instances tiesa, neraugoties uz formālo aspektu, ir veikusi kontroli, kas ir pretrunā ar attiecīgajiem Kopienu noteikumiem un kas nav saderīgi ar tiesas uzdevumiem, kuri tai uzticēti saskaņā ar Līgumu.

72. Veicot šādu pārbaudi, tai vispirms ir jāņem vērā fakts, ka saskaņā ar Regulā par koncentrāciju izveidoto sistēmu Komisijai ir jāaizliedz koncentrācija — turklāt jebkāda veida, — ja tā nonāk pie atzinuma, ka koncentrācijas, kas rada vai nostiprina dominējošu stāvokli, rezultātā kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiktu būtiski traucēta efektīva konkurence (Regulas 2. panta 3. punkts).

73. Taču ir skaidrs, ka Komisijas vērtējums par šāda dominējoša stāvokļa radīšanu vai nostiprināšanu ietver vairāk nekā vienkāršu

faktu pārbaudi par noteiktu materiālo nosacījumu esamību. Papildus šai pārbaudei tās vērtējums ietver sarežģītu tehnisku analīzi, kas nav pamatota ar zinātniski precīzu noteikumu piemērošanu, bet gan ar tādu kritēriju un principu piemērošanu, par kuriem, tāpat kā par ekonomiskajiem kritērijiem un principiem, ir iespējams diskutēt. It sevišķi Komisijai ir jāveic sarežģīta prognoze par koncentrācijas iedarbību uz attiecīgo tirgu struktūru un konkurences dinamiku, ņemot vērā daudzus pastāvīgi attīstošos faktorus, kas šajos tirgos nākotnē var iespaidot piedāvājumu un pieprasījumu.

74. Tādēļ nevar prasīt, lai Komisija, aizliedzot koncentrāciju, konstatētu ar absolūtu pārliecību, ka koncentrācija var radīt vai nostiprināt dominējošu stāvokli, kura rezultātā kopējā tirgū vai ievērojamā tā daļā tiks būtiski traucēta efektīva konkurence. Šajā nolūkā šķiet pietiekami, ja, pamatojoties uz drošiem pierādījumiem, kas iegūti padziļinātā un skrupulozā izmeklēšanā, un atsaucoties uz tehnisko kompetenci, Komisija ir pārliecināta, ka paziņotā darbība *ļoti iespējams* radīs vai nostiprinās tādu dominējošu stāvokli. Turpretī, ja Komisija nav par to pārliecināta, koncentrācija ir jāapstiprina.

75. Pretēji Komisijas apgalvojumam uzskatu, ka šāda *testa* piemērošana nav pretrunā ar pilnīgo simetriju Regulas 2. panta 2. un 3. punkta tiesiskajos nosacījumos attiecībā uz atzinumu par koncentrācijas saderību vai nesaderību ar kopējo tirgu.

76. Uzskatu, ka simetrijai starp šiem nosacījumiem nav jābūt absolūtai, ņemot vērā, ka starp gadījumiem, kad paziņotā koncentrācija, ļoti iespējams, var radīt vai nostiprināt dominējošu stāvokli 2. panta nozīmē un kad attiecīgā koncentrācija, ļoti iespējams, nevar radīt vai nostiprināt šādu dominējošu stāvokli, pastāv "pelēkā zona": šajā zonā ietilpst gadījumi, attiecībā uz kuriem ir sevišķi grūti paredzēt paziņotās koncentrācijas iedarbību, un tajā tādējādi nav iespējams nonākt pie skaidras pārliecības par faktu, ka dominējoša stāvokļa radīšanas vai nostiprināšanas varbūtība ir ievērojami ticamāka vai mazāk ticama nekā varbūtība, ka šāds stāvoklis netiks radīts vai nostiprināts. Regulas par koncentrāciju sistēmai tādēļ ir jāparedz kritērijs, lai varētu atrisināt šādus šaubīgas vai sarežģītas kvalifikācijas gadījumus.

77. Uzskatu, ka šādos gadījumos vispareizākais risinājums ir paziņotās darbības apstiprināšana.

78. Šķiet, ka šajā gadījumā Regulas 10. panta 6. punkts atrisina šo jautājumu, jo tajā ir noteikts — ja Komisija noteiktajos termiņos nav pieņēmusi lēmumu par tai paziņoto koncentrāciju, tad "tiek uzskatīts, ka koncentrācija atzīta par saderīgu ar kopējo tirgu".

79. Nosakot, ka gadījumā, kad Komisijas lēmums nav pieņemts paredzētajā termiņā, koncentrācija ir uzskatāma par apstiprinātu, Kopienu likumdevējs demonstrē savu uzskatu, ka neskaidrību par šādas koncentrācijas saderību vai nesaderību ar kopējo tirgu gadījumā priekšroka dodama uzņēmumu, kas plāno realizēt koncentrāciju, interesēm. Citiem vārdiem, līdzīgos gadījumos ticis uzskatīts, ka labāk ir riskēt un apstiprināt ar kopējo tirgu nesaderīgu koncentrāciju nekā aizliegt saderīgu koncentrāciju un tādējādi nepamatoti ierobežot personu ekonomiskās iniciatīvas brīvību.

80. Uzskatu, ka tāpat jārīkojas iepriekš minētajos "pelēkās zonas" gadījumos, jo arī tos pēc būtības raksturo neskaidrība par paziņotās koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu.

81. Fakts, ka šādos gadījumos paziņotas koncentrācijas tiek apstiprinātas, šķiet pamatots, jo, pat pieļaujot, ka to rezultātā tiks radīts vai nostiprināts dominējošs stāvoklis Regulas 2. panta nozīmē, Komisija un kompetentās valsts iestādes jebkurā gadījumā tomēr var ierobežot konkurences traucējumus *ex post*, izmantojot pilnvaras, ko tām piešķir EKL 86. pants.

82. Pēc minētajiem secinājumiem par vērtējumu, kāds Komisijai ir jāveic, turpmāk var pievērsties problēmai par tiesas kontroles robežām.

83. Šajā sakarā vispirms jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru "kontrole, ko Kopienu tiesas veic attiecībā uz Komisijas veiktiem sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem, ietver tikai pārbaudi par to, vai ir ievēroti procesuālie un pamatojuma noteikumi, vai fakti ir materiāli precīzi atspoguļoti, vai nav

acīmredzamas kļūdas vērtējumā un vai pilnvaras nav izmantotas nepareizi" [76].

84. Atsaucoties īpaši uz Regulu par koncentrāciju, Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *Kali& Salz* precizēja, ka "Regulas pamatnoteikumi, it īpaši 2. pants, piešķir Komisijai zināmu diskrecionāru varu, jo īpaši attiecībā uz ekonomiskas dabas novērtējumiem. [..] Tā rezultātā Kopienu tiesas kontrole pār šīs varas izmantošanu, kas ir būtiska koncentrācijas noteikumu definēšanā, ir jāveic, ņemot vērā rīcības brīvību, kas ir ekonomiskas dabas noteikumu pamatā, kuri veido daļu no koncentrācijas regulējuma" [77].

85. No minētās judikatūras izriet, ka Kopienu tiesas papildus kontrolei par tiesību normu, it sevišķi procesuālo noteikumu un pienākuma norādīt pamatojumu ievērošanu, veic citādu kontroli nekā Komisija attiecībā uz faktu konstatēšanas precizitāti vai ekonomiskajiem vērtējumiem.

86. Attiecībā uz faktu vērtēšanu kontrole ir acīmredzami plašāka, jo tā ietver objektīvu pārbaudi par noteiktu faktu materiālo precizitāti un to secinājumu pareizību, uz kuru pamata tiek atzīts, vai zināmi fakti ļauj pierādīt citu faktu esamību, kas jāpārbauda. Savukārt, runājot par Komisijas sarežģītajiem ekonomiskajiem vērtējumiem, Kopienu tiesu kontrole ir daudz šaurāka, jo tiesām ir jārespektē plašā diskrecionārā vara, kas saistīta ar šādiem vērtējumiem, un tās nevar ar savu viedokli aizvietot to iestāžu viedokli, kurām šajā jomā ir institucionāla kompetence.

87. Taču fakts, ka Komisijai ir liela diskrecionārā vara, novērtējot, vai koncentrācija ir saderīga ar kopējo tirgu, katrā ziņā nenozīmē, ka tai nav pienākuma pamatot savus atzinumus ar drošiem pierādījumiem, kas iegūti padziļinātā un skrupulozā izmeklēšanā, un ka tai nav pienākuma izsmeļoši norādīt pamatojumu savam lēmumam, izklāstot dažādus ceļus loģiskajā argumentācijā, uz kuru tā balstās. Komisija savā apelācijas sūdzībā pati ir atzinusi tās pienākumu uzmanīgi izvērtēt attiecīgo tirgu; pamatot savu vērtējumu ar pierādījumiem, kuri atbilst faktiskajiem apstākļiem, kas nav vienkārši maznozīmīgi un kas pamato no tiem izdarītos secinājumus, un pienākumu pamatot vērtējumu ar atbilstošu argumentāciju; kā arī ņemt vērā visus attiecīgos faktus.

76 — Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija (*Recueil*, I-123. lpp., 279. punkts). Šajā sakarā skat. arī 1985. gada 11. jūlija spriedumu lietā 42/84 *Remia* u.c./Komisija (*Recueil*, 2545. lpp., 34. punkts) un 1987. gada 17. novembra spriedumu apvienotajās lietās 142/84 un 156/84 *BAT* un *Reynolds*/Komisija (*Recueil*, 4487. lpp., 62. punkts).

77 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Kali & Salz*, 223. un 224. punkts.

88. Kā tas izriet arī no Tiesas pieejas spriedumā lietā *Kali & Salz*, šie Komisijas pienākumi padara iespējamu Kopienu tiesu adekvātu kontroli. Nelemjot par Komisijas vērtējumu būtību, Kopienu tiesas var it īpaši pārbaudīt, vai fakti, uz kuriem Komisija balstās, ir precīzi un vai no tiem izdarītie secinājumi ir pareizi [78]; vai Komisija ir veikusi padziļinātu un skrupulozu izmeklēšanu un, it īpaši, vai tā pienācīgi rūpīgi un pietiekami ir ņēmusi vērā visus atbilstošos faktorus [79] un vai dažādie ceļi loģiskajā argumentācijā, kuras rezultātā Komisija ir nonākusi pie saviem secinājumiem attiecībā uz koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu, atbilst loģikas, konsekvences un atbilstības kritērijiem [80].

89. Noteikumi par pilnvaru sadalījumu starp Komisiju un Kopienu tiesām, kas ir Kopienu institucionālās kārtības pamatā, tomēr neļauj šīm tiesām pārsniegt šīs robežas un it sevišķi — kā jau minēts iepriekš — pārbaudīt Komisijas sarežģīto ekonomisko vērtējumu būtību un aizstāt tās viedokli ar savu.

90. Pēc šādiem vispārēja rakstura apsvērumiem ir lietderīgi konkrēti izvērtēt, vai attiecībā uz lēmumiem par koncentrācijas aizliegšanu Pirmās instances tiesa faktiski ir pieļāvusi kļūdu tiesībās, īstenojot pārmērīgi stingru tiesas kontroli vai pieprasot pārāk augstu pierādījumu standartu (skat. iepriekš 71. punktu).

b) "Konkrēti" Pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu "piemēri"

91. Pēc iepriekš minēto vispārēja rakstura iebildumu izklāsta Komisija pirmā pamata otrajā daļā piedāvā norādīt Pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu "konkrētus piemērus". Šajā pamata daļā papildus iebildumiem pret dažām rindkopām pārsūdzētajā spriedumā par to, ka Pirmās instances tiesa esot pārkāpusi tiesas kontroles robežas, Komisija izvirza citus īsi formulētus pārmetumus attiecībā uz dažādiem pārkāpumiem, ko Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi savā vērtējumā.

78 — Šāda kontrole, piemēram, tika veikta spriedumā lietā *Kali & Salz*, 229.–231. punktā un 245. punktā.

79 — Šāda veida kontrole, piemēram, tika veikta spriedumā lietā *Kali & Salz*, 241. punkta pēdējā teikumā.

80 — Šķiet, ka saistībā ar šādu kontroli var atsaukties uz Tiesas apsvērumiem spriedumā lietā *Kali & Salz*, 228., 239. un 241. punktā (izņemot pēdējo teikumu), 246. un 247. punktā.

92. Pirmajā iebildumā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā ir pārsniegusi tiesas kontroles robežas, noraidot Komisijas secinājumus par *PET* izmantojuma paredzamo pieaugumu ilgstoši uzglabājama piena (*UHT*) iepakošanai līdz 1 % šajā tirgus segmentā. Komisija it īpaši norāda, ka Pirmās instances tiesa prettiesiski un bez jebkāda pamatojuma ir atcēlusi tās secinājumus, vienkārši atzīstot, ka "*PET* izmantošana *UHT* pienam patiesībā nepieaugs un tādējādi veidos aptuveni pusi no ŠPP tirgus" (sprieduma angļu valodas versijā, pret kuru Komisija iesniedza apelācijas sūdzību, Pirmās instances tiesas viedoklis ir izteikts skaidrāk: "*The Court finds that the use of PET will not actually increase for UHT milk and, consequently, for approximately half of the LDP market*") [81].

93. Šis iebildums šķiet pamatots. Piekrītu Komisijai, ka ar šo kodolīgo apgalvojumu (it īpaši, ja ņem vērā spriedumu tiesvedības valodā) Pirmās instances tiesa nepamatoti ir aizstājusi Komisijas viedokli ar savējo, formulējot savu autonomo prognozi par tirgus attīstību nākotnē.

94. Pretēji *Tetra* apgalvojumam Pirmās instances tiesas kodolīgajā apgalvojumā nav nekādas loģiskas, konsekventas vai atbilstošas kritikas par Komisijas argumentāciju, kas pamatota ar pieejamajiem pierādījumiem. Gluži pretēji, šis apgalvojums skaidri norāda, ka Pirmās instances tiesa ir tieši ņēmusi vērā minētos pierādījumus, lai izdarītu savus secinājumus, t.i., ka *PET* izmantošana *UHT* piena iepakošanā patiesībā nepieaugs un tādējādi neveidos pusi no ŠPP tirgus. Šādi rīkojoties, minētā tiesa ir acīmredzami pārsniegusi savas kontroles robežas (skat. iepriekš 82.–89. punktu).

95. Tāpat pamatoti šķiet Komisijas iebildumi pret Pirmās instances tiesas vērtējumu par paredzamo *PET* izmantošanas pieaugumu svaiga piena (pieaugums no 10 % līdz 15 %), aromatizētā piena un citu uz piena produktiem bāzētu dzērienu (pieaugums līdz 25 %) iepakošanai.

96. Šajā sakarā piekrītu Komisijai, ka atzinumu par to, ka "Komisijas pieņemtās pieauguma prognozes [..] nav ļoti pārliecinošas" [82], nepilnīgs vai kļūdains atbilstošo faktu

81 — Pārsūdzētā sprieduma 211. punkts.

82 — 212. punkts.

vērtējums padara par spēkā neesošu un, jebkurā gadījumā, tas nav pienācīgi pamatots.

97. Komisija, pamatojot savus secinājumus, ar pilnām tiesībām norāda:

i) Pirmās instances tiesa vispār nav pieminējusi padziļināto tirgus izpēti, ko Komisija bija veikusi un kas norādīja, ka tirgus dalībnieki šajā nozarē prognozēja daudz lielāku pieaugumu nekā galu galā pieņēma Komisija [83]. Šajā sakarā pretēji *Tetra* apgalvojumiem jānorāda — vienkāršs fakts, ka Komisija izvēlējās daudz piesardzīgākas prognozes, nekādā veidā nevar būt pamats tam, ka vispār netiek izvērtēts viens no faktiem, kuru Komisija izmantoja savu secinājumu atbalstam;

ii) šķiet, ka Pirmās instances tiesa ir sagrozījusi viena pētījuma, kas ietverts lēmumā (un pēc lūguma pievienots lietas materiāliem [84]) saturu, kurā attiecībā uz vērtējumu par prognozējamo *PET* izmantošanas pieaugumu ir norādīts, ka "*Warrick* ziņojums [..] paredz pieaugumu 1 % apmērā aseptiskā iepakojuma izmantošanai aromatizētam pienam un nelielu kritumu citiem uz piena produktiem bāzētiem dzērieniem" [85]. Lasot šo teikumu, patiešām šķiet, ka prognozes *Warrick* ziņojumā attiecās uz *PET* izmantošanas pieaugumu aromatizētam pienam un citiem uz piena produktiem bāzētiem dzērieniem, taču, lasot šo dokumentu, kļūst skaidrs (un *Tetra* to nepastrīd), ka minētās prognozes ir izteiktas tikai par to attiecīgo produktu apjomu, ko paredzēts iepakot neatkarīgi no izmantotā materiāla;

iii) Pirmās instances tiesa nav izteikusi nekādu nopietnu kritiku par Komisijas argumentāciju, norādot vienīgi, ka "*PCI* ziņojums, kas ir vienīgais neatkarīgais ŠPP tirgus pētījums, paredz pieaugumu, kā rezultātā *PET* izmantošana svaiga nearomatizēta piena tirgū 2005. gadā sasniegs 9,2 %" (šis skaitlis ir tuvu tam, ko prognozēja Komisija); ka "*Warrick* ziņojums [..] paredz pieaugumu 1 % apmērā aseptiskā iepakojuma izmantošanai aromatizētam pienam un nelielu kritumu citiem uz piena produktiem bāzētiem dzērieniem" (kas, kā jau ie-

83 — Šajā sakarā lēmuma 142. punktā ir noteikts: "Tirgus dalībnieki vispārīgā veidā prognozēja ievērojamu *PET* izmantošanas pieaugumu īsā termiņā attiecībā uz "jutīgiem" produktiem. Pamatojoties uz tirgus dalībnieku aplēsēm, kuri varēja paredzēt "jutīgo" produktu proporciju, kas 2005. gadā tiks iepakoti *PET*, Komisija konstatēja, ka vidēji 40 % *PET* tiks izmantots pienam, 30 % — sulām, 40 % — AAĀNDZ un vairāk nekā 50 % — ledus tējai".

84 — Šajā sakarā skat. pārsūdzētā sprieduma 75. un 76. punktu.

85 — 212. punkts.

priekš norādīts, ir maldinoši, jo šīs prognozes neattiecās uz *PET* pieaugumu), "turpretim *Pictet* ziņojums nesniedz nekādu specifisku prognozi attiecībā uz ŠPP", un ka *PCI* ziņojums ir vienīgais pierādījums, kas varētu apstiprināt "*PET* tirgus daļas pieauguma prognozi 25 % apmērā citiem dzērieniem, kuru pamatā ir piena produkti [..]" (šis skaitlis precīzi atbilst Komisijas prognozei) [86]. Nav grūti secināt, ka šie īsie apsvērumi par "neatkarīgiem" [87] pētījumiem nepietiekami paskaidro, kādēļ, pēc Pirmās instances tiesas domām, Komisijas prognozes nav bijušas "ļoti pārliecinošas", it īpaši, paturot prātā, ka šīs prognozes, kuras pamatotas ar dažādu faktoru virkni, tāpat jau bija daudz piesardzīgākas nekā Komisijas veikto tirgus pētījumu prognozes.

98. Pirmās instances tiesas apgalvojums, ka "apstrīdētajā lēmumā netiek atbilstoši izskaidrots, kā *PET* [līdz] 2005. gadam varētu izspiest *HDPE* kā galveno ar kartonu konkurējošo materiālu, it īpaši svarīgajā svaiga piena iepakojuma segmentā" [88], arī šķiet nepietiekami pamatots.

99. Kā jau Komisija ir pamatoti apgalvojusi, Pirmās instances tiesa pie šāda secinājuma nonāca, neizsakot nekādu kritiku un pat nepieminot Komisijas vērtējumus, kas formulēti, pamatojoties uz tirgus izpētes un neatkarīgu pētījumu rezultātiem par *PET* konkurētspējas priekšrocībām attiecībā pret *HDPE* [89].

100. Fakts par Pirmās instances tiesas īpašo atsaukšanos uz svaiga piena iepakojumu rada šaubas par to, vai tā vispār ir ņēmusi vērā šos apsvērumus, jo no apstrīdētā lēmuma izriet, ka tas ir viens produkts, attiecībā uz kuru *PET* piedāvājis ievērojumu konkurētspējīgu priekšrocību salīdzinājumā ar *HPDE*. Lēmumā ir skaidri norādīts, ka "Komisijas veiktais tirgus pētījums apstiprina *PCI* apsvērumu par to, ka *PET* ir lielākas tirdzniecības priekšrocības nekā *HDPE*, it īpaši sniedzot iespēju izmantot caurspīdīgu iepakojumu" [90], proti, sevišķi tādiem produktiem

86 — Šeit arī ir citēts 212. punkts.

87 — "Neatkarīgi pētījumi" nozīmē pētījumus, kurus pasūtīja *Tetra*.

88 — 212. punkts.

89 — Skat. it īpaši lēmuma 80., 95.–97., un 101. 102. punktu.

90 — Lēmuma 97. punkts.

kā svaigs piens, kam nav vajadzīga gaismas barjera [91]. Kā norāda Komisija, šo apsvērumu ignorēšanu apstiprina tā sprieduma daļa, kas attiecas uz iespējamajām "sviras efekta" sekām un kurā, nepamatoti aizstājot Komisijas vērtējumu ar savējo, Pirmās instances tiesa kodolīgi ir atzinusi, ka "svaigs piens nav izstrādājums, kura tirdzniecības priekšrocībām, ko piedāvā *PET*, būtu kāda īpaša nozīme" [92].

101. Turklāt varu piebilst, ka Pirmās instances tiesas secinājums par lēmumā norādīto pamatojumu nav pamatots tās nākošajā apgalvojumā par to, ka "Komisija nav apstrīdējusi ne kopējo skaitli — 17,3 % *HDPE* izmantošanai ŠPP, uz ko 2000. gadam norāda *Canadean* [..], — ne arī prognozi, ka šis skaitlis līdz 2005. gadam varētu sasniegt 19,5 %" [93].

102. Piekrītu Komisijas apgalvojumam, ka Pirmās instances tiesa atsaucās uz (*Tetra* pasūtīto) *Canadean* pētījumu, neņemot vērā faktu, ka Komisija bija norādījusi, ka šī pētījuma prognozes tā nav uzskatījusi par vispārēji ticamām. Pirmās instances tiesai turpretī vajadzēja ņemt vērā Komisijas kritiku par to, ka, no vienas puses, minētajā pētījumā nepareizi "izmantots modelis, saskaņā ar kuru iepriekšējais pieaugums uzskatīts par indikatoru pieaugumam nākotnē, un ignorēta tehnoloģiskā attīstība nākotnē, it sevišķi barjeras tehnoloģijā", un, no otras puses — "tā kā lēmumu par produktu iepakošanu *PET* pieņem klienti, tāds pētījums [kā, piemēram, *Canadean*], kurā nav ņemts vērā klientu viedoklis, nav balstīts uz īpaši drošu pamatu" [94].

103. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka Komisijas iebildumi attiecībā uz vērtējumu par paredzamo *PET* izmantojuma pieaugumu šķidro piena produktu iepakošanā ir pamatoti.

104. Turpretī iebildums attiecībā uz vērtējumu par paredzamo *PET* izmantojuma pieaugumu sulu iepakošanā nav pamatots.

91 — No lēmuma skaidri izriet — "lai arī nearomatizētam *UHT* pienam ir vajadzīga gaismas barjera", "svaigu pienu [..] bez grūtībām var iepakot standarta *PET* iepakojumos bez barjeras īpašībām" (76. un 77. punkts). Turklāt saskaņā ar *Tetra* apgalvojumu *PET* izmantošanas ierobežojumi, kas saistīti ar gaismas barjeras nepieciešamību, attiecas tikai uz "nearomatizētu *UHT* pienu". Šajā sakarā tā norāda, ka "tehniskie risinājumi, kas *PET* varētu dot gaismas barjeras īpašības," "ir saistīti ar lielām izmaksām un sarežģītu ražošanas tehnoloģiju, tie raditu pārstrādes problēmas un to rezultātā pudeles nebūtu caurspīdīgas, kas ir viena no *PET* galvenajām priekšrocībām" (lēmuma 74. punkts).

92 — 289. punkts.

93 — 212. punkta beigas.

94 — Apstrīdētā lēmuma 123. punkts.

105. Šajā iebildumā Komisija it īpaši pārmet Pirmās instances tiesai par tās apgalvojumu, ka, "lai gan pati Komisija norāda, ka konkrētais pieaugums attiecas galvenokārt uz pāreju no stikla uz *PET*, tā nav veikusi nekādu stikla tirgus analīzi" [95]. Tādējādi Pirmās instances tiesa esot ignorējusi svarīgus pierādījumus par stikla izmantošanas kritumu tādu produktu iepakošanai, kam nav augstākās kvalitātes ("*non-premium products*"), uz ko Komisija balstījās apstrīdētajā lēmumā un ko tā sīkāk analizēja savā iebildumu rakstā. Komisija apgalvo, ka šāda rīcība apstiprina Pirmās instances tiesas kļūdu, uzskatot par nesvarīgiem pierādījumus, kas nav minēti apstrīdētajā lēmumā, bet kas tikai citēti aizstāvības rakstā, lai pamatotu vajadzīgos vispārēja rakstura apsvērumus šajā lēmumā.

106. Šajā sakarā esmu vienisprātis ar *Tetra*, ka Pirmās instances tiesa nav pieļāvusi kļūdu, norādot, ka Komisija nav veikusi stikla tirgus analīzi, jo, izņemot dažas īsas un neskaidras atsauces, tā nav atspoguļota lēmumā. Turklāt pretēji Komisijas apgalvojumam šo trūkumu izmeklēšanā nevar novērst ar vēlākiem apsvērumiem iebildumu rakstā, jo pierādījumiem un vērtējumam, ar ko pamatots lēmums, jābūt tajā skaidri norādītiem un tos nevar iesniegt vēlāk tiesvedības laikā Pirmās instances tiesā [96].

107. Visbeidzot, uzskatu, ka pēdējais Komisijas iebildums ir pamatots, jo tajā Pirmās instances tiesai tiek pārmests, ka vērtējumā par to, vai *Tetra* klienti piena nozarē sviras efekta rezultātā pāries no kartona uz *PET* iepakojumiem, tā ir "[ņēmusi vērā] [..] faktu, ka [*PET*] izmaksas ir augstākas nekā kartona" [97].

108. Piekrītu Komisijas viedoklim, ka apstrīdētajā lēmumā nebija skaidru secinājumu par pretrunīgo jautājumu par *PET* un kartona cenu starpību un ka tādējādi Pirmās instances tiesa nevarēja izteikties par šī sarežģītā ekonomiskā vērtējuma būtību, pašai atzīstot, ka *PET* izmaksā daudz vairāk nekā kartons.

95 — 213. punkts.

96 — No Tiesas judikatūras izriet, ka "pamatojuma trūkumu nevar atsvērt fakts, ka attiecīgā persona par lēmuma pamatojumu uzzina tiesvedības laikā Kopienu tiesā" (Tiesas 1981. gada 26. novembra spriedums lietā 195/80 *Michel*/Parlaments, *Recueil*, 2861. lpp., 22. punkts). Šajā sakarā skat. arī Tiesas 1990. gada 7. februāra spriedumu lietā C-343/87 *Culin*/Komisija (*Recueil*, I-225. lpp., 15. punkts) un 2000. gada 19. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-15/98 un C-105/99 Itālija un *Sardegna Lines*/Komisija (*Recueil*, I-8855. lpp., 70. punkts).

97 — Pārsūdzētā sprieduma 288. punkts. Apgalvojumu par *PET* un kartona izmaksu starpību Pirmās instances tiesa atkārto 326. punktā saistībā ar vērtējumu par potenciālās konkurences samazināšanos kartona tirgū.

109. Šajā sakarā pretēji *Tetra* apgalvojumam un Pirmās instances tiesas atzinumam pārsūdzētā sprieduma nākošajā punktā [98] neuzskatu, ka Komisija netieši ir pieņēmusi *Warrick* pētījuma rezultātus, saskaņā ar kuriem *PET* izmaksas aseptiskajiem iepakojumiem ir par 30–40 % augstākas nekā kartonam. Atsaucoties uz šī pētījuma secinājumiem, Komisija patiesībā ir norādījusi, ka tās veiktajā "tirgus izpētē [..] netika iegūtas precīzas ziņas par *PET* un kartona iepakošanas sistēmu faktiskajām izmaksām," jo aptaujātās personas sniedza pretrunīgas liecības [99]. Tādēļ šķiet acīmredzams — pat ja šāds apgalvojums skaidri neapstrīd *Warrick* pētījuma rezultātus, tas katrā ziņā nenorāda, ka Komisija tos netieši ir apstiprinājusi.

110. Turklāt neuzskatu, ka Komisija, kā to apgalvo *Tetra*, būtu apstiprinājusi faktu par *PET* augstākajām izmaksām, apgalvojot, ka daži klienti esot "norādījuši, ka tie apsvērtu pāreju no kartona uz *PET* tikai tad, ja kartona cenas ievērojami pieaugtu par 20 % vai vairāk" [100]. Šāds apstiprinājums būtībā atspoguļo tikai dažu klientu viedokli, kas tika aptaujāti Komisijas veiktās tirgus izpētes laikā, kurā, kā jau tika norādīts, "netika iegūtas precīzas ziņas par *PET* un kartona iepakošanas sistēmu faktiskajām izmaksām".

111. Šādos apstākļos ir acīmredzams — lai arī Pirmās instances tiesa varēja atzīt, ka Komisijas izmeklēšana nav bijusi pilnīga, vai arī kritizēt tās argumentācijas loģiku, konsekvenci vai atbilstību, tā noteikti nevarēja autonomi novērtēt iegūtās ziņas, lai atzītu, ka *PET* bija "dārgāks [..] par kartonu".

c) Secinājumi par pirmo apelācijas pamatu

112. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka pirmais apelācijas pamats ir daļēji pamatots un ka it sevišķi Komisijas iebildumi par paredzamo *PET* izmantojuma pieaugumu šķidro piena produktu iepakošanā, kā arī par *PET* un kartona izmaksu atšķirībām ir pieņemami.

98 — 326. punkts.

99 — 92. punkts. Runājot par tās veikto tirgus izpēti, Komisija īpaši atzina: "Daži tirgus dalībnieki norādīja, ka attiecībā uz pielietojuma lielāko daļu un it īpaši produktiem, kam ir vajadzīga gaismas barjera, *PET* ir daudz dārgāks. Taču vairums tirgus dalībnieku nespēja precizi noteikt izmaksu atšķirības tā fakta dēļ, vismaz vairumā dalībnieku gadījumu, ka tiem nav pieredzes darbā ar abiem materiāliem. Dažas trešās personas (īpaši tās, kurām bija lielāka pieredze ar *PET*) informēja Komisiju, ka tām *PET* izmaksājis mazāk nekā kartons" (92. punkts).

100 — Lēmuma 397. punkts

Par pamatu, kas attiecas uz prasību ņemt vērā zināmas rīcības prettiesisko raksturu un saistības, kas attiecas tikai uz rīcību

113. Otrajā apelācijas pamatā Komisija kritizē zināmu Pirmās instances tiesas vispārēja rakstura vērtējumu par *"leveraging"* (skat. iepriekš 36.–39. punktu) un it īpaši apstākli, ka Komisijai kā iespējamai atturēšanai no šādas rīcības tika prasīts ņemt vērā: i) zināmas rīcības prettiesisko raksturu, ko tā ietver un kas varētu novest pie dominējoša stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas [101]; ii) saistības, ko *Tetra* piedāvāja tikai attiecībā uz rīcību un kas ietver vienīgi saistības nerīkoties ļaunprātīgi.

114. Runājot par pirmo aspektu, Komisija atgādina, ka Regula par koncentrāciju koncentrācijas darbību *ex ante* kontroli ieviesa tādēļ, lai novērstu tirgus strukturālās pārmaiņas, kas varētu pieļaut ļaunprātīgu rīcību. Ja uzņēmums ar dominējošu stāvokli vienā tirgū iegūst uzņēmumu, kas darbojas citā radniecīgā tirgū, koncentrācija ir jāaizliedz, ja jaunizveidotajam subjektam ir līdzekļi un motivācija rīkoties ļaunprātīgi, kas tam ļautu no otrā tirgus izstumt konkurentus [102]. Tādēļ, pieprasot Komisijai novērtēt, vai ekonomiska rakstura motivāciju ļaunprātīgi izmantot jaunizveidotā subjekta dominējošo stāvokli varētu atsvērt šādas rīcības prettiesiskais raksturs, Pirmās instances tiesa nav pareizi interpretējusi Regulas 2. pantu.

115. Atbilstoši Komisijas norādītajam šī noteikuma vēl vienas nepareizas interpretācijas rezultātā Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka "ir jānošķir, no vienas puses, situācijas, kurās koncentrācija ar konglomerāta efektu nekavējoties maina konkurences apstākļus otrā tirgū un rada vai nostiprina dominējošu stāvokli šajā tirgū sakarā ar tai jau esošu dominējošo stāvokli pirmajā tirgū, un, no otras puses, situācijas, kuros dominējošā stāvokļa radīšana vai nostiprināšana otrajā tirgū nerodas uzreiz koncentrācijas dēļ, bet šajos apstākļos rodas tikai pēc noteikta laika un tādas rīcības rezultātā, ko īsteno koncentrācijas subjekts pirmajā tirgū, kur tam jau ir dominējošs stāvoklis. Šajā pēdējā gadījumā tā nav pašas koncentrācijas rezultātā izveidojusies struktūra, kas radīs vai

101 — Šajā sakarā jāatgādina, ka "sviras efekta īstenošana no aseptiskā kartona tirgus [..] papildus jaunizveidotā subjekta iespējai veikt dažādas darbības, kas ietver iekārtu un patēriņa preču pārdošanas saistīšanu ar *PET* iepakojuma tirdzniecību, tostarp uzspiestu pārdošanu [..], izpaustos, pirmkārt, jaunizveidotā subjekta iespējamā laupīšanas cenu noteikšanā [*"predatory pricing"*], otrkārt, cenu karā un, treškārt, piešķirot lojalitātes atlaides" (pārsūdzētā sprieduma 156. punkts).

102 — Šajā sakarā Komisija iebildumu rakstā un tiesas sēdē norādīja, ka tirgus apstākļu strukturālo pārmaiņu rezultātā jaunizveidotais subjekts iegūtu tādus līdzekļus un motivāciju, kas nekavējoties novestu pie dominējoša stāvokļa radīšanas otrajā tirgū.

nostiprinās dominējošo stāvokli Regulas 2. panta 3. punkta nozīmē, bet gan attiecīgā rīcība nākotnē" [103]. Taču saskaņā ar Komisijas viedokli arī šajā gadījumā tieši koncentrācija izraisītu dominējoša stāvokļa radīšanu vai nostiprināšanu pretēji Pirmās instances tiesas apgalvotajam, jo tam ir tieša un nepastarpināta iedarbība tādu apstākļu radīšanā, kuros prettiesiska rīcība ir ne tikai iespējama, bet arī ekonomiski racionāla.

116. Visbeidzot, Komisija apgalvo, ka pastāv nepārvarami juridiski un praktiski šķēršļi, kas liedz novērtēt zināmas rīcības prettiesiskā rakstura iespējamo atturēšanas efektu. Faktiski nav iespējams pietiekami precīzi novērtēt atsevišķa uzņēmuma attieksmi pret prettiesiskas rīcības īstenošanu, kā arī atklāšanas riska un sankciju iedarbību uz tā rīcību.

117. Runājot par otro aspektu, kas attiecas uz *Tetra* piedāvātajām rīcības saistībām (skat iepriekš 113. punktu), Komisija norāda, ka, ņemot vērā Regulā par koncentrāciju paredzētās *ex ante* kontroles mērķi, saistības ļaunprātīgi neizmantot dominējošo stāvokli, kas radīts vai nostiprināts koncentrācijas rezultātā, nav pieņemamas, jo tās neatrisina strukturālās problēmas, ko paredz novērst Regula. Izvirzot prasību Komisijai ņemt vērā šādas saistības, Pirmās instances tiesa ir pārkāpusi Regulas noteikumus, sevišķi tās 2. pantu un 8. panta 2. punktu. Komisija uzskata, ka jebkurā gadījumā Pirmās instances tiesa nav pareizi atzinusi, ka Komisija nav ņēmusi vērā *Tetra* piedāvātās rīcības saistības, jo no lēmuma izriet, ka tās ir izvērtētas un noraidītas ne tikai principa dēļ, bet arī tādēļ, ka tās bija "ārkārtēji grūti vai pat neiespējami kontrolēt" [104].

118. Šie Komisijas argumenti nav pārliecinoši.

119. Pirmās instances tiesai adresētā kritika būtu pamatota tikai tad, ja apstrīdētajā lēmumā būtu norādīts, kā to Komisija apgalvoja iebildumu rakstā un tiesas sēdē, ka koncentrācija izraisītu strukturālas izmaiņas tirgū, kas nekavējoties un automātiski radītu otru dominējošu stāvokli, ko jauniz-

103 — Pārsūdzētā sprieduma 154. punkts.

104 — Lēmuma 431. punkts.

veidotais subjekts varētu ļaunprātīgi izmantot prognozējamajā rīcībā.

120. Taču, kā *Tetra* pamatoti apgalvo, lēmumā netiek atzīts, ka koncentrācijas rezultātā jaunizveidotais subjekts nekavējoties un automātiski iegūs dominējošu stāvokli *PET* iepakojumu iekārtu tirgū, bet gan tiek paredzēts, ka tas notiks vēlāk, ļaunprātīgi izmantojot dominējošo stāvokli, ko *Tetra* jau ieņem kartona tirgū.

121. Tas skaidri izriet, piemēram, no lēmuma punkta, kurā noteikts, ka "*Tetra* dominējošā stāvokļa kartona iepakojumu tirgū kombinēšana ar *Sidel* vadošo pozīciju *PET* iepakojumu tirgū [..] radītu tirgus struktūru, kas jaunizveidotajam subjektam ļautu izmantot dominējošo stāvokli aseptiskā kartona iepakojumu tirgū, lai iegūtu dominējošo stāvokli *PET* iepakojumu iekārtu tirgū" [105]. No šī punkta izriet, ka koncentrācija *nekavējoties* radīs tādu tirgus struktūru, kas jaunizveidotajam subjektam dos līdzekļus un motivāciju īstenot zināmas "*leveraging*" darbības un *vēlāk* šo darbību rezultātā iegūt dominējošu stāvokli *PET* iepakojumu iekārtu tirgū.

122. Šādos apstākļos Pirmās instances tiesa pamatoti ir atzinusi, ka Komisijai vajadzēja ņemt vērā dažādus faktorus, kam varētu būt ietekme uz iespējamību, ka koncentrācijas rezultātā jaunizveidotais subjekts rīkosies tā, lai tas varētu iegūt paredzēto dominējošo stāvokli *PET* iepakojumu iekārtu tirgū.

123. Citiem vārdiem, kā apgalvo *Tetra*, Pirmās instances tiesa pamatoti ir atzinusi, ka tādā pašā veidā, kā Komisija novērtēja šādas rīcības ekonomiska rakstura motivāciju, tai šajā sakarā vajadzēja ņemt vērā arī iespējamo atturēšanas efektu, kāds ir saistīts ar attiecīgās rīcības prettiesisko raksturu (kas ietvertu *Tetra* dominējošā stāvokļa kartona tirgū ļaunprātīgu izmantošanu) vai saistības, ko tā piedāvāja uzņemties.

124. Pretēji Komisijas apgalvojumam Pirmās instances tiesas prasība, ka tai jāņem vērā

105 — 342. punkts. Šādā nozīmē skat. arī 330. punktu, kurā ir noteikts: "Pateicoties *Sidel* iegūšanai, *Tetra* nodrošinās, ka tās dominējošais stāvoklis aseptiskā kartona iepakojumu tirgū tiks saglabāts un nostiprināts, izslēdzot *Sidel* kā konkurences spiediena cēloni. Turklāt, izmantojot dominējošo stāvokli kartona tirgū, *Tetra/Sidel būs iespēja dominēt PET iepakojumu ražošanas iekārtu tirgū*, it īpaši augstas un zemas jaudas *SBM* mašīnu attiecīgajos gala lietotāju segmentos" (autora izcēlums). Līdzīgi apgalvojumi ir izteikti vairākos lēmuma punktos, piemēram, 331., 359. un 389. punktā.

zināmas "*leveraging*" raksturojošas rīcības prettiesiskā daba un *Tetra* piedāvātās saistības šajā sakarā, nelika Komisijai izvērtēt iespējamību, vai koncentrācijas rezultātā jaunizveidotais subjekts ļaunprātīgi neizmantos dominējošo stāvokli. Tā vienkārši prasīja, lai Komisija izvērtē iespēju, vai, izmantojot *Tetra* iepriekš iegūto dominējošo stāvokli kartona tirgū, jaunais subjekts var iegūt dominējošu stāvokli *PET* iepakojumu iekārtu tirgū, proti, lai tā izvērtē, vai koncentrācija var radīt dominējošu stāvokli Regulas par koncentrāciju 2. panta nozīmē.

125. Turklāt neuzskatu, ka pastāv nepārvarami juridiski un praktiski šķēršļi, kas liedz veikt Pirmās instances tiesas prasīto vērtējumu. Pirmās instances tiesa patiesībā nemaz neprasīja, lai Komisija pārliecinoši pierādītu, ka attiecīgās rīcības prettiesiskais raksturs vai *Tetra* piedāvātās saistības atturēs to no šādas rīcības īstenošanas, un tāpat tā neprasīja, lai Komisija pierādītu, ka lēmumā minētā ekonomiska rakstura motivācija noteikti vedinās *Tetra* tā rīkoties. Pirmās instances tiesa prasīja, lai Komisija ņemtu vērā šos faktorus savās prognozēs, novērtējot, piemēram, vai — ņemot vērā normālu komercdarbības praksi šajā nozarē — Komisija, kompetentās valsts iestādes vai cietušie konkurenti var vienkārši ņemt vērā iespējamo prettiesisko rīcību.

126. Visbeidzot, Komisijas arguments par to, ka Pirmās instances tiesa nepamatoti ignorējusi tās analīzi par *Tetra* piedāvātajām rīcības saistībām, arī nav pārliecinošs. Kā to pamatoti norāda *Tetra*, Komisija tikai rezumētā veidā un bez pamatojuma ir norādījusi, ka attiecīgās saistības esot "ārkārtēji grūti vai pat neiespējami kontrolēt", pietiekami neizvērtējot to iespējamo ietekmi uz koncentrācijas rezultātā jaunizveidotā subjekta rīcību nākotnē un, it īpaši, vai šīs saistības var ietvert būtisku atturēšanas efektu attiecībā uz paredzētās "*leveraging*" prakses īstenošanu.

127. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, jāsecina, ka Komisijas iebildumi nav pamatoti. Atkārtoju, ka būtu savādāk, ja lēmumā būtu norādīts, ka koncentrācija ietvers strukturālas tirgus izmaiņas, kas varētu nekavējoties un automātiski radīt dominējošu stāvokli *PET* tirgū. Tieši to Komisija apgalvoja vēlāk iebildumu rakstā un tiesas sēdē, bet, kā jau iepriekš norādīts, tas neizriet no paša lēmuma.

128. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uzskatu, ka otrais apelācijas pamats ir noraidāms.

Par pamatu, kas attiecas uz SBM mašīnu atšķirīgo tirgu definīciju atkarībā no to gala pielietojuma

129. Trešajā apelācijas pamatā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nav apstiprinājusi Komisijas sniegto tirgus definīciju specifiskajām *SBM* mašīnām (zemas un augstas jaudas) "jutīgo" produktu iepakošanai. Šajā sakarā Komisija izvirza dažādus iebildumus, it īpaši uzsverot tos, kas attiecas uz šo mašīnu piedāvājuma pazīmēm, un tos, kas attiecas uz šo mašīnu pieprasījuma pazīmēm.

130. Runājot par pirmo, Komisija apstrīd secinājumu, ka "apstrīdētais lēmums nenodrošina pietiekami pārliecinošus pierādījumus tam, lai pierādītu jutīgo produktu iepakošanai izmantoto *SBM* mašīnu specifiskās īpašības" [106]. Komisija, izsakoties ārkārtīgi īsi, uzskata, ka Pirmās instances tiesa pie šāda secinājuma nonākusi, neņemot vērā lēmumā un iebildumu rakstā sniegtās ziņas par *SBM* mašīnu adaptāciju atbilstoši specifiskām klientu prasībām un nepareizi pamatojot savu viedokli ar pretējiem apgalvojumiem, ko *Tetra* izteica tiesas sēdē.

131. Tomēr uzskatu, ka *Tetra* izvirza spēcīgu argumentu, norādot, ka apstrīdētajā lēmumā ir skaidri noteikts, ka "*SBM* mašīnas pārsvarā ir "vispārīgas" (*generic*)", bet "*PET* iepakošanas līnija, kurā *SBM* mašīna ir tikai viena no tās sastāvdaļām, parasti ir īpaši pielāgota produktiem, ko iepilda klienti" [107]. Tādēļ pretēji Komisijas apgalvojumiem no apstrīdētā lēmuma skaidri izriet, ka *SBM* mašīnas lielākoties ir vispārīgas, t.i., piemērotas dažāda veida produktu iepakošanai, bet *PET* iepakošanas iekārtas, kurās šīs mašīnas ir tikai viena no sastāvdaļām, tiek "pielāgotas" specifisku produktu iepakošanai.

132. Ievērojot šādu pamatojumu apstrīdētajā lēmumā, Pirmās instances tiesa pamatoti ir atzinusi, ka "vienkāršs fakts, ka katra *SBM* mašīna, lai noderētu tās pircējiem, ir jāuzstāda kā *PET* līnijas daļa, neattaisno apstākli, ka specifiskās citu *PET* iekārtu šīs līnijas ietvaros, it īpaši *PET* aseptiskās iepildīšanas īpašības ir jāpiešķir pašām *SBM* mašīnām" [108].

133. Attiecībā uz vēlāk iebildumu rakstā iesniegto informāciju par tehnisko adaptāciju, kas jāveic *SBM* mašīnām, lai tās varētu

106 — Pārsūdzētā sprieduma 261. punkts.

107 — Lēmuma 177. punkts.

108 — Pārsūdzētā sprieduma 265. punkts.

integrēt *PET* iepakojumu līnijās, Pirmās instances tiesa pamatoti atbildēja, ka "apstrīdētajā lēmumā nav nekādu atsauču par šo informāciju"[109]. Kā jau minēju iepriekš, pierādījumi un vērtējums, ar ko lēmums tika pamatots, bija skaidri tajā jānorāda un tos nevar sniegt vēlāk tiesvedībā Pirmās instances tiesā (skat. iepriekš 106. punktu).

134. Ņemot vērā iepriekš minēto, Pirmās instances tiesas vēlāk veiktā analīze, lai *Tetra* sniegto pierādījumu kontekstā atspēkotu tehniskas dabas argumentus, kas iesniegti vēlāk iebildumu rakstā, ir uzskatāma par neatbilstošu. Lai arī Pirmās instances tiesa būtu rīkojusies labāk, vispār neiesaistoties šāda veida vērtējumā, tas tomēr nemaina faktu, ka Komisija jebkurā gadījumā nevarēja iesniegt šai tiesai pierādījumus, uz kuriem tā nebija atsaukusies apstrīdētajā lēmumā.

135. Pēc šiem apsvērumiem par iebildumiem saistībā ar *SBM* mašīnu piedāvājuma pazīmēm turpmāk pievērsīšos iebildumu par pieprasījuma pazīmēm vērtējumam.

136. Šajā sakarā ir lietderīgi norādīt, ka minētie iebildumi attiecas uz Komisijas argumentāciju, kurā tā, definēdama "jutīgo" produktu iepakošanai izmantoto *SBM* mašīnu specifisko tirgu, ir ņēmusi vērā *Sidel* pagātnē īstenoto cenu diskrimināciju attiecībā pret klientiem, kas vēlējās šādus produktus iepakot, un jaunizveidota subjekta iespējamo šādas politikas turpināšanu.

137. Šī argumentācija tika sevišķi pamatota ar diviem teorētiskiem nosacījumiem par to, ka "atšķirīga klientu grupa attiecīgajiem produktiem var izveidot šaurāku un atšķirīgāku produktu tirgu, šādai grupai kļūstot par cenu diskriminācijas objektu", un ka "tas parasti notiks, ja ir izpildīti divi nosacījumi, proti: a) ir iespējams precīzi noteikt, kādai grupai pieder attiecīgais klients brīdī, kad tas iegādājas atbilstošos produktus, un b) tirdzniecība starp klientiem vai arbitrāža no ieinteresēto personu puses nav īstenojama"[110]. Vadoties pēc šādas premisas un ņemot vērā faktu, ka attiecīgajā gadījumā minētie nosacījumi ir izpildīti, Komisija nonāca pie secinājuma, ka pastāv specifiski "jutīgo" produktu iepakošanas *SBM* mašīnu tirgi.

138. Attiecīgajos iebildumos Komisija apstrīd vērtējumu, kāds minēts pārsūdzētā sprieduma argumentācijā, it īpaši pārmetot Pirmās instances tiesai, ka tā: i) nepamatoti

109 — Turpat.

110 — Lēmuma 178. punkts.

nav ņēmusi vērā *Sidel* pagātnē īstenoto cenu diskrimināciju, atsaucoties uz principu, ka "tas neveido pietiekami pārliecinošus pierādījumus tam, ka jaunizveidotais subjekts turpinās rīkoties līdzīgā veidā," jo "šim subjektam — atšķirībā no *Sidel* pirms koncentrācijas — būs saistoša ne tikai apņemšanās, bet arī dažādi pienākumi, kas ierobežos *Tetra* rīcību" [111]; ii) nepamatoti nav ņēmusi vērā lielu daļu novērojumu par iespēju identificēt klientus, kas "jutīgo" produktu iepakošanai plāno izmantot *SBM* mašīnas, un, jebkurā gadījumā, nepareizi uztvērusi to nozīmi; kā arī iii) nepareizi uztvērusi un nepamatoti nav ņēmusi vērā Komisijas novērojumus par neiespējamību iegādāties noteikta ražotāja mašīnas no citām personām (kas būtībā ir citi klienti, kuri vēlas pārdot lietotas mašīnas).

139. Arī šie iebildumi nešķiet pamatoti.

140. Runājot par pirmo iebildumu, ir jāpiekrīt *Tetra* viedoklim, ka apstrīdētais atzinums nekādi nav saistīts ar "jutīgo" produktu iepakošanai izmantoto *SBM* mašīnu specifiskā tirgus definīciju. Būdams tālu no atbilstošā tirgus definīcijas, minētais atzinums atrodams tajā pārsūdzētā sprieduma daļā, kas attiecas uz vērtējumu par "veidiem, kā jaunizveidotais subjekts varētu izmantot sviras efektu," īpaši norādot uz nepieciešamību ierobežot šo pārbaudi "tikai [par tiem veidiem], kuri — vismaz iespējams — neietver dominējoša stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu aseptiskā kartona tirgū," un ņemt vērā *Tetra* piedāvātās saistības (skat. iepriekš 43. punktu).

141. Pretēji apgalvojumiem apelācijas sūdzībā uzskatu, ka Pirmās instances tiesa ir pareizi novērtējusi un sapratusi dažādās lēmuma daļas, kurās Komisija ir izklāstījusi savu argumentāciju. Taču Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi, ka minētā argumentācija būtībā ir zaudējusi nozīmi loģikas trūkuma dēļ, jo iespēja jaunizveidotajam subjektam identificēt klientus, kas plāno iepakot "jutīgos" produktus, (un tādējādi īstenot pret tiem cenu diskrimināciju) "neizslēdz iespējamību, ka šie klienti var pāriet pie citiem *SBM* mašīnu piegādātājiem, ja tie vairs nebūs apmierināti ar minētā subjekta piedāvātajiem nosacījumiem" [112].

142. Pirmās instances tiesas analīze, kaut arī ārkārtēji kodolīga, tomēr būtībā ir pieņemama. Uzskatu, ka, lai arī jaunizveidotais subjekts būtu spējīgs identificēt klientus, kas

111 — Pārsūdzētā sprieduma 223. punkts.

112 — 268. punkts

plāno iepakot "jutīgos" produktus, un, ņemot vērā neiespējamību iegādāties šīs mašīnas no citām personām, izlemtu pieprasīt no tiem augstāku cenu nekā no citiem klientiem, tas pats par sevi neļautu definēt "jutīgo" produktu iepakošanai paredzēto *SBM* mašīnu specifisku tirgu, jo — kā to apstiprina Pirmās instances tiesa — "diskriminētie" klienti varētu vērsties pie citiem piegādātājiem, kuri neīsteno tādu pašu cenu politiku.

145. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka trešais apelācijas pamats ir noraidāms.

Par pamatu, kas attiecas uz Tetra dominējošā stāvokļa nostiprināšanu kartona nozarē

143. Citiem vārdiem sakot, uzskatu — fakts, ka viens tirgus dalībnieks (kam neseko citi konkurenti) īsteno diskriminējošu cenu politiku attiecībā pret kādu zināmu klientu grupu, pats par sevi neļauj definēt specifisku tirgu attiecībā uz šiem klientiem, jo citi tirgus dalībnieki, kas neīsteno tāda veida politiku, var novērst būtiski atšķirīgu tirgus nosacījumu izveidošanu attiecīgajai klientu grupai.

146. Ceturtajā apelācijas pamatā Komisija iebilst pret Pirmās instances tiesas atzinumu par to, ka "apstrīdētajā lēmumā sniegtie pierādījumi pietiekami nepierāda, ka, likvidējot *Sidel* kā tās potenciālo konkurentu, grozītās koncentrācijas ietekme uz *Tetra* ieņemto pozīciju galvenokārt aseptiskā kartona tirgū varētu būt atbilstoša Regulas 2. panta 3. punkta noteikumiem" [113].

144. Tādēļ neuzskatu, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesībās, kritizējot Komisijas argumentāciju, kas pamatota ar *Sidel* pagātnē īstenoto cenu diskrimināciju un jaunizveidotā subjekta iespējamo šādas politikas turpināšanu.

147. Šajā sakarā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nav atzinusi, ka "potenciālās" konkurences samazinājums no *PET* iekārtu tirgus pats par sevi nostiprinās *Tetra* dominējošo stāvokli kartona tirgū. Pirmās instances tiesa nepamatoti esot pieprasījusi, lai Komisija pierāda, ka šāda

113 — 333. punkts.

"potenciālās" konkurences samazināšanās "nostiprinās *Tetra* dominējošo stāvokli *attiecībāpret tās konkurentiem* aseptiskā kartona tirgū" [114], ņemot vērā, ka šāda nostiprināšana nav vērtējama saistībā ar *Tetra* konkurentiem, bet gan saistībā ar "potenciālās" konkurences samazināšanās no *PET* tirgus nenovēršamajām sekām attiecībā pret klientiem un patērētājiem, kas izpaustos kā kartona un tehnoloģiski mazāk attīstītu produktu cenu paaugstināšanās (vai nepazemināšanās).

148. Turklāt atbilstoši Komisijas apgalvotajam no apelācijas trešā pamata izriet, ka Pirmās instances tiesa ir kļūdījusies, atzīstot, ka tās vērtējums par "potenciālās" konkurences samazināšanos ir zaudējis spēku tā fakta dēļ, ka pieaugums *PET* izmantošanā "jutīgo" produktu iepakošanai "būs [..], visticamāk, daudz mazāks, nekā to paredz Komisija" [115].

149. Komisija apstrīd arī Pirmās instances tiesas atzinumu, ka tā nav vispār "pierādījusi, ka *PET* tirgus konkurences spiediena novēršanas vai samazināšanas gadījumā *Tetra* būs mudināta nesamazināt kartona iepakojumu cenas un pārtrauks inovāciju" [116].

150. Šajā sakarā tā vispirms norāda, ka Pirmās instances tiesas vērtējums par "potenciālās" konkurences samazinājuma sekām uz kartona cenām izriet no kļūdaina pieņēmuma, ka *PET* izmaksā daudz vairāk nekā kartons (šajā sakarā tā atsaucas uz apgalvojumiem pirmajā apelācijas pamatā). Taču, runājot par šo vērtējumu, Komisija noraida kritiku, ko tai izvirza Pirmās instances tiesa, jo tā neesot paskaidrojusi, kādēļ *Tetra* konkurenti nevarētu gūt labumu no kartona cenu pieauguma; Komisija apgalvo, ka, šādi rīkojoties, Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, ka minētie konkurenti pēc definīcijas ir mazsvarīgi *Tetra* spēcīgā dominējošā stāvokļa dēļ. Komisija izvirza vēl vienu iebildumu par to, ka Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā iedarbību, kādu uz kartona cenām atstāj fakts, ka pēc nozīmīgākā *PET* tirgus operatora iegūšanas *Tetra* var droši uzskatīt, ka tā ar *Sidel* starpniecību varētu "atgūt" vairumu savu klientu, kas no kartona pārgājuši uz *PET*.

151. Runājot par "potenciālās" konkurences samazinājuma iedarbību uz inovāciju, Komisija izvirza iebildumu, ka Pirmās instances

114 — 323. punkts (Komisijas izcēlums).
115 — 324. punkts.
116 — 325. punkts.

tiesa ir pārvērtējusi iespējamo to konkurentu reakciju, kurus ir nobīdījis *Tetra* dominējošais stāvoklis. Visbeidzot, Komisija apgalvo, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu, no vienas puses, ignorējot atšķirību starp spiedienu uz inovāciju *PET* pieauguma dēļ un *Tetra* konkurentu kartona tirgū dēļ; un, no otras puses, apgalvojot, ka šī uzņēmuma nesenie izgudrojumi nav bijuši saistīti ar *PET* nozares spiedienu.

152. Pirms šo iebildumu vērtēšanas ir jāprecizē, kā to norāda *Tetra*, ka šajā pamatā minētā *potenciālā* konkurence neietver to uzņēmumu konkurenci, kas var piekļūt kartona iepakojumu tirgum un kas tādējādi varētu būt potenciālie *Tetra* konkurenti šajā tirgū. Ņemot vērā visus pierādījumus, runa patiesībā ir par tādu uzņēmumu *netiešu* konkurenci, kas darbojas no kartona atšķirīgos tirgos (lai arī tie ir radniecīgi) un kas ražo tāda iepakojuma materiālu — *PET*, ko Komisija no ekonomiskā viedokļa ir uzskatījusi par "vāju aizvietotāju" kartonam [117].

117 — Skat. it īpaši apstrīdētā lēmuma 332. punktu, kurā ir noteikts, ka kartons un *PET* ir "tehniski aizvietojami, jo abos materiālos var iepakot attiecīgos gala produktus", un tos var "uzskatīt par "vājiem aizvietotājiem" no ekonomiskā viedokļa. Šajā sakarā skat. šī lēmuma 163. punktu (kas minēts jau iepriekš šo secinājumu 10. punktā), kur starp citu ir norādīts, ka nākotnē *PET* un kartona iepakošanas sistēmu tirgu definīcija var mainīties.

Tādēļ turpmāk pieminēšu *netiešu PET* konkurenci, nevis *potenciālu* konkurenci.

153. Pēc šiem izteikumiem ir jāpiekrīt *Tetra* apgalvojumam — nevar uzskatīt, ka netiešas konkurences samazinājums, kas izriet no radniecīgā tirgū esošā galvenā uzņēmuma iegādes, *pats par sevi* nostiprina dominējošu stāvokli Regulas par koncentrāciju 2. panta nozīmē. Ņemot vērā labi zināmo "dominējošā stāvokļa" jēdzienu, kas ir interpretēts Tiesas judikatūrā, ir jānovērtē, vai minētā netiešas konkurences samazināšanās var palielināt dominējošā uzņēmuma "ekonomisko jaudu", kā rezultātā tas varētu vēl vairāk (vai tam būtu vieglāk) traucēt "efektīvas konkurences uzturēšanu attiecīgajā tirgū" un tam būtu iespēja rīkoties "daudz lielākā mērā neatkarīgi *no saviem konkurentiem, klientiem un, visbeidzot, patērētājiem*" [118].

154. Turklāt, kā turpmāk redzēsim, kļūst skaidrs, ka Pirmās instances tiesa būtu rīkojusies pareizāk, ja savā analīzē būtu atsaukusies uz šo jēdzienu tā vietā, lai apgalvotu, ka Komisijai vajadzēja pierādīt, ka netieša *PET* konkurence varētu "nostipri-

118 — Skat. Tiesas 1979. gada 13. februāra spriedumu lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche*/Komisija (*Recueil*, 461. lpp., 38. punkts; autora izcēlums).

nāt *Tetra* dominējošo stāvokli *attiecībā pret tās konkurentiem* aseptiskā kartona tirgū". Taču uzskatu, ka tā nav sevišķi rupja kļūda, kuras dēļ būtu atceļams Pirmās instances tiesas atzinums, ņemot vērā faktu, ka Pirmās instances tiesa analizēja un atzina vairākas kļūdas Komisijas argumentācijā par pierādījumiem, ka netiešas *PET* konkurences paredzētā samazinājuma dēļ klientiem un patērētājiem palielināsies (vai nesamazināsies) kartona cenas un būs mazāka produkta inovācija.

155. Līdzīgi uzskatu arī, ka Pirmās instances tiesas atzinums nezaudē spēku to kļūdu dēļ, ko tā, iespējams, pieļāvusi, novērtējot paredzamo *PET* pieaugumu šķidro piena produktu iepakošanā (skat. iepriekš 103. un 112. punktu) [119].

156. Patiešām, atzinums, ka *PET* pieaugums "jutīgo" produktu iepakošanā, "izņemot attiecībā uz AANDZ, tējas un kafijas dzērieniem, visticamāk, būs mazāks nekā Komisija paredzēja," lika Pirmās instances tiesai uzskatīt, ka, "pamatojoties uz pārsūdzētā lēmuma pamatā esošajiem pierādījumiem, grozītās koncentrācijas aizlieguma attaisnošanai vairs nebija iespējams noteikt ar prasīto precizitāti, vai, pateicoties paziņotās koncentrācijas īstenošanai, *Tetra* nonāktu tādā situācijā, ka aseptiskā kartona tirgū tā iegūtu lielāku neatkarību attiecībā pret saviem konkurentiem nekā iepriekš" [120]. Taču Pirmās instances tiesa neapstājās pie šī atzinuma, bet gan turpināja analizēt, nonākot pie secinājuma, "ka divi faktiskie elementi saitībā ar *Tetra* rīcību nākotnē, uz ko paļāvās Komisija, lai — kā apgalvots — pierādītu negatīvās sekas, kas aseptiskā kartona tirgū rastos grozītās koncentrācijas rezultātā, nav *nekādā ziņā* pienācīgi pierādīti" (autora izcēlums). Kā jau minēts iepriekš, it īpaši Pirmās instances tiesai nav "pierādīts, ka *PET* tirgus konkurences spiediena novēršanas vai samazināšanas gadījumā *Tetra* būs mudināta nepazemināt kartona iepakojumu cenas un pārtrauks inovāciju" [121].

157. Pievēršoties vērtējumam par Komisijas iebildumiem šajā sakarā, vispirms, pretēji Komisijas apgalvojumam, jānorāda, ka Pirmās instances tiesas vērtējumu par *PET* netiešās konkurences samazinājuma iedarbību uz kartona cenām, manuprāt, neietekmē

119 — Šajā sakarā atgādinu, ka uzskatu par nepamatotu Komisijas iebildumu attiecībā uz apgalvotajām Pirmās instances tiesas pieļautajām kļūdām vērtējumā par paredzamo *PET* izmantojuma pieaugumu sulu iepakošanā (skat. iepriekš 104. punktu).

120 — Pārsūdzētā sprieduma 324. punkts.

121 — 325. punkts.

kļūdainais pieņēmums, ka *PET* izmaksā daudz vairāk nekā kartons (attiecībā uz Pirmās instances tiesas pieļauto kļūdu šajā sakarā skat. iepriekš 111. un 112. punktu).

158. Ir jāatgādina, ka attiecībā uz Komisijas apgalvojumu par to, ka koncentrācija ļaus *Tetra* izvairīties no kartona cenu samazināšanas, kas citā gadījumā ir neizbēgami, Pirmās instances tiesa atzīst:

i) ka "attiecībā uz tiem klientiem "cenu ziņā jutīgākā" kartona tirgū, kas Komisijas izmeklēšanā bija norādījuši, ka "tie apsvērtu pāreju no kartona uz *PET* tikai tad, ja kartona cenas ievērojami pieaugtu par 20 % vai vairāk" [..], skaidri izriet, ka kartona cenu samazināšana nav vajadzīga, lai noturētu viņus kartona tirgū. Vienkārši atzīstot, ka "šie paši klienti, iespējams, atturētos no pārejas no kartona uz *PET*, ja kartona cenu samazinājums palielinātu cenu starpību starp kartona iepakošanas un *PET* iepakošanas līniju" [..], apstrīdētajā lēmumā nav paskaidrots, kādēļ koncentrācijas neesamības gadījumā *Tetra* būtu pienākums izdarīt tādu cenas samazināšanu, lai paturētu šos klientus. Šie klienti nepārietu uz *PET*, ja vien kartona cenas nepieaugtu vismaz par 20 % vai nebūtu attiecīga *PET* cenas samazinājuma" [122];

ii) ka "attiecībā uz Komisijas apgalvojumu Pirmās instances tiesā, ka pēc koncentrācijas īstenošanas *Tetra* būs lielāka iespēja šiem klientiem palielināt cenas aseptiskā kartona tirgū, tā sevišķi nepaskaidro, kādēļ tas neļautu arī *Tetra* konkurentiem kartona tirgū, kuri darbojas arī *PET* tirgū, kā, piemēram, *SIG* un *Elopak*, gūt no tā labumu" [123];

iii) ka, "runājot par dzērienu ražotājiem, kas varētu pāriet no kartona uz *PET* komerciālu iemeslu dēļ, neraugoties uz faktu, ka *PET* ir ievērojami dārgāks par kartonu, kartona cenu samazinājums

122 — 327. punkts.
123 — Turpat.

obligāti nepārliecinās šos "cenu ziņā jutīgos" klientus paturēt kartona iepakojumus" [124];

iv) ka "apstrīdētajā lēmumā nav norādīts, kādēļ sabiedrības, kuras darbojas *PET* iepakojumu tirgū, kas bez grozītās koncentrācijas "iespējams sīvi konkurēs, lai iegūtu kartona tirgus daļu" [..], varētu mainīt savu rīcību pēc attiecīgās koncentrācijas. Gadījumā, ja *Sidel* īstenotais spiediens pazustu, apstrīdētajā lēmumā vispār nav paskaidrots, kādēļ, nepastāvot konkurentu izstumšanai no *Sidel* puses veiksmīga sviras efekta rezultātā, citas *PET* iepakojumu tirgū darbojošās sabiedrības vairs nevarētu veicināt *PET* priekšrocības *Tetra* klientiem kartona tirgū" [125].

159. Kā var vienkārši secināt, šajos atzinumos Pirmās instances tiesa atklāja loģikas trūkumus Komisijas argumentācijā, taču savus secinājumus nepamatoja ar šo kļūdaino pieņēmumu, ka *PET* izmaksā daudz vairāk nekā kartons, pat ne iii) apakšpunktā, kurā ietverta vienīgā atsauce uz šo aspektu. Uzmanīgi lasot minēto punktu, ir acīmredzams, ka Pirmās instances tiesa tikai atsaucas uz Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru daži klienti jebkurā gadījumā pāries uz *PET*, "pat ja tas būs dārgāks vai kartona cenās nenotiks nekādas izmaiņas" [126], no tā loģiski secinot, ka "kartona cenu samazinājums obligāti nepārliecinās šos "cenu ziņā jutīgos" klientus paturēt kartona iepakojumus".

160. Tādējādi pierādot, ka Pirmās instances tiesas vērtējumu neietekmē kļūdainais pieņēmums, ka *PET* izmaksā daudz vairāk nekā kartons, ir jānorāda, ka nav pietiekami pamatots Komisijas iebildums pret Pirmās instances tiesu par to, ka tā iepriekš minētajā ii) apakšpunktā nepamatoti ir ignorējusi faktu, ka *Tetra* konkurenti kartona tirgū pēc definīcijas ir izstumti tās spēcīgā dominējošā stāvokļa dēļ.

161. Šajā sakarā vispirms ir jāpiekrīt *Tetra* apgalvojumam, ka ar šādu iebildumu ir

124 — 328. punkts.

125 — Turpat.

126 — Citēts lēmuma 397. punkts, kurā ir teikts, ka liela daļa Komisijas izmeklēšanā aptaujāto sabiedrību "skaidri norādīja, ka tās jau ir pārgājušas vai plāno pāriet no kartona uz *PET*, neskatoties uz to, ka *PET* ir dārgāks vai ka kartona cenas palikušas nemainīgas".

saistīts risks, ka Komisija cenšas pierādīt vairāk, nekā spēj. Ja teorētiski uzskata, ka *Tetra*, pateicoties savam dominējošajam stāvoklim, varētu kartona tirgū pēc definīcijas "rīkoties ievērojami neatkarīgāk par saviem konkurentiem" [127] un tādējādi pacelt cenas, neuztraucoties par to reakciju, būtu grūti paskaidrot, kādēļ koncentrācijas neesamības gadījumā — jebkurā gadījumā ņemot vērā tās dominējošo stāvokli kartona tirgū — minētā sabiedrība nevarētu darīt to pašu un tai turpretī vajadzētu uztraukties par to tirgus dalībnieku netiešo konkurenci, kas darbojas tikai blakus esošajos tirgos (kā, piemēram, *Sidel*) un kas ražo iekārtas iepakošanai tādos materiālos, ko uzskata par "vājiem aizvietotājiem" kartonam.

162. Turklāt pretēji tam, kā izriet no Komisijas apelācijas, ir jānorāda, ka Pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā ne vien *Tetra* konkurentus, kas darbojas tikai kartona tirgū, bet arī konkurentus, kas "darbojas arī *PET* tirgū". Tādējādi tā atsaucas uz tirgus dalībniekiem, kas *PET* tirgū varētu gūt labumu no kartona cenas palielinājuma un kas jebkurā gadījumā varētu īstenot lielāku konkurences spiedienu vienlaicīgas darbības dēļ abu iepakojumu materiālu tirgū, ja pieņem faktu, ka "atšķirībā no jaunizveidotā subjekta tie nav pakļauti nekādiem ierobežojumiem [..] saistībā ar kartona un *SBM* mašīnu apvienotajiem piedāvājumiem" [128].

163. Turpinot par *PET* netiešās konkurences samazināšanās iedarbību uz kartona cenām, neuzskatu, ka pamatots ir Komisijas iebildums pret Pirmās instances tiesu par to, ka tā nav ņēmusi vērā, ka *Tetra* pēc nozīmīgākā *PET* tirgus dalībnieka iegūšanas varētu brīvāk pacelt kartona cenas, zinot, ka ar *Sidel* starpniecību tā varētu atgūt lielāko daļu klientu, kas šī iemesla dēļ būtu pārgājuši uz *PET*.

164. *Tetra* pamatoti apgalvo, ka Pirmās instances tiesai nevar pārmest, ka tā nav ņēmusi vērā šo aspektu, ja tas nav bijis izklāstīts pašā apstrīdētajā lēmumā. Jebkurā gadījumā ir jānorāda, ka pat pēc *Sidel* iegūšanas *Tetra* klientu pāreja no kartona uz *PET* nevar notikt bez ekonomiskām sekām jaunizveidotajam subjektam. Ir acīmredzams, ka zināmu *Tetra* klientu zaudēšanu tirgos, kuros tai bija dominējošs stāvoklis un

127 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Hoffmann-La Roche/* Komisija, 38. punkts.

128 — 330. punkts.

kuros tā varēja iegūt ievērojamu peļņas starpību, var daļēji kompensēt tikai cerība atgūt šos klientus tādos tirgos, kā, piemēram, *PET*, kas strauji attīstās un kuros raksturīga sīva konkurence [129].

165. Tālāk, apspriežot *PET* netiešās konkurences samazinājuma iedarbību uz inovāciju, ir jānorāda, ka iebildums par *Tetra* konkurentu iespējamās reakcijas pārvērtēšanu ir noraidāms, *mutatis mutandis*, to pašu iemeslu dēļ, kas attiecas uz līdzīgu iebildumu par iedarbību uz kartona cenu (skat. iepriekš 161. un 162. punktu).

166. Visbeidzot, attiecībā uz Komisijas iebildumu, kurā tā pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nav pietiekami ņēmusi vērā spiediena veidu uz inovāciju, ko rada *PET* pieaugums, un ka tā nepamatoti uzskatījusi, ka *Tetra* nesen ieviestās inovācijas nav saistītas ar šī materiāla izraisīto spiedienu, arī uzskatu, ka Komisija patiesībā izvirza jautājumu par faktiem, kas nav Tiesas kompetencē (skat. iepriekš 59.–61. punktu).

167. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu, ka ceturtais apelācijas pamats ir noraidāms.

Par pamatu, kas attiecas uz Tetra dominējošā stāvokļa radīšanu SBM mašīnu tirgū

168. Pēdējā apelācijas pamatā Komisija apstrīd Pirmās instances tiesas atzinumu par to, ka "apstrīdētajā lēmumā nav pietiekami pierādīts, ka līdz 2005. gadam jaunizveidotais subjekts varētu iegūt dominējošu stāvokli zemas un augstas jaudas [*SBM*] mašīnu tirgū un ka Regulas 2. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi attiecībā uz šo tirgu ir izpildīti" [130].

169. Turpmāk īsumā izvērtēšu Komisijas rezumētā veidā paustos iebildumus, kas attiecas uz Pirmās instances tiesas iespējami

129 — Apstākļi būtu patiešām citādi (vismaz daļēji), ja jaunizveidotais subjekts varētu sekmīgi izmantot *Tetra* stāvokli kartona tirgū, lai piesaistītu *Sidel* tos klientus, kas vēlas pāriet uz *PET*, un tādējādi iegūt dominējošu stāvokli daļā vai visos *PET* tirgos. Taču, ņemot vērā, ka Pirmās instances tiesa ir noraidījusi Komisijas vērtējumu par šo jautājumu, šāds scenārijs nav ņemams vērā.

130 — Pārsūdzētā sprieduma 307. punkts.

pieļautajām kļūdām saistībā ar abiem (zemas un augstas jaudas) *SBM* mašīnu tirgiem, lai vēlāk izvērtētu, vai faktiski konstatētās kļūdas ir tādas, kuru dēļ būtu atceļams Pirmās instances tiesas atzinums.

a) Komisijas izvirzītie iebildumi

170. Vispirms, izskatot iebildumus attiecībā uz zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgu, Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā ir atsaukusies uz *Sidel* tirgus daļu periodā no 1998. līdz 2000. gadam (kas bija mazāka par 40 %), neņemot vērā faktu, ka saskaņā ar apstrīdēto lēmumu 2001. gadā minētā tirgus daļa sasniedza no 40 % līdz 50 % [131].

171. Taču uzskatu, kā to apgalvo *Tetra*, ka Pirmās instances tiesa bija tiesīga ņemt vērā periodu no 1998. līdz 2000. gadam, jo tas bija periods, uz kuru Komisija būtībā atsaucās. Komisija minētajā lēmuma punktā (ko, starp citu, Pirmās instances tiesa ir citējusi kādā no iepriekšējiem punktiem [132]) faktiski norādīja *Sidel*, *Tetra* un to galveno konkurentu tirgus daļu "periodā no 1998. līdz 2000. gadam", bet *Sidel* un *Tetra* tirgus daļas 2001. gadā bija norādītas tikai zemsvītras piezīmē (un tās netika salīdzinātas ar galveno konkurentu tirgus daļām šajā pašā periodā).

172. Manuprāt, tikpat nepamatots ir nākamais iebildums, kurā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai par tās atzinumu, ka "līdz ar *Tetra* aiziešanu [no zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgus] jaunizveidotā subjekta stāvoklis būtībā paliks nemainīgs salīdzinājumā ar [esošo] *Sidel* stāvokli" [133], neņemot vērā tūlītējo *Sidel* stāvokļa nostiprināšanu, kas saistīts ar vairākiem faktoriem, kuri norādīti lēmumā (*Tetra* finansiālās un komerciālās spējas, šīs sabiedrības reputācija aseptisko iepakojumu tirgū, "pirmā ienācēja" priekšrocības, ko tā iegūst attiecībā pret klientiem, kas plāno pāriet no kartona uz *PET*, un tās dominējošais stāvoklis kartona tirgū) [134].

131 — Komisija, šķiet, atsaucas uz pārsūdzētā sprieduma 272. punktu, kurā ir noteikts, "ka Komisija atzīst, ka *Sidel* pieder [30–40 %] zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgus daļa kapacitātes un 2000. gadā EEZ pārdoto vienību ziņā (233. apsvērums)". Savukārt, lai pierādītu, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi kļūdu, Komisija atsaucas uz lēmuma 266. punktu. Tā kā konfidencialitātes apsvērumu dēļ Oficiālajā Vēstnesī publicētā lēmuma versijā nav norādīta preciza tirgus daļa, bet tikai indikatīvs rādītājs informācijas nolūkos, uzskatu, ka šajos secinājumos ir jāievēro šāds kritērijs.

132 — Skat. iepriekšējo zemsvītras piezīmi.

133 — Pārsūdzētā sprieduma 280. punkts.

134 — Šajā sakarā Komisija atsaucas uz lēmuma 376.–387. punktu.

173. Piekrītu *Tetra* viedoklim par faktu, ka šie faktori lēmumā tika uzskaitīti vispārējā veidā (starp citu, neņemot vērā šīs sabiedrības piedāvātās saistības), lai izceltu jaunizveidotā subjekta vadošo lomu (*"leadership"*) un globālās spējas, kas izriet no tās klātbūtnes visos attiecīgajos tirgos, nevis lai uzsvērtu tiešu un tūlītēju *Sidel* stāvokļa nostiprināšanu zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgū. Šādos apstākļos uzskatu, ka Pirmās instances tiesa bija tiesīga atzīt, ka līdz ar *Tetra* aiziešanu no šī tirgus, jaunizveidotā subjekta stāvoklis salīdzinājumā ar *Sidel* būtībā paliks nemainīgs.

174. Visbeidzot, manuprāt, nav iespējams atzīt par pieņemamu iebildumu, kas attiecas uz Pirmās instances tiesas atzinumu par to, ka "apstrīdētajā lēmumā nav [..] pietiekamas analīzes par zemas jaudas *SBM* mašīnu izmantošanu pašlaik un nākotnē" [135].

175. Komisija šajā iebildumā sevišķi pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā savu vērtējumu pamatojusi ar diviem neatbilstošiem aspektiem: no vienas puses, zemas jaudas *SBM* mašīnu nozīmi "nejutīgo" produktu iepakošanā, kas nav svarīga, ja pieņem Komisijas piedāvāto *SBM* mašīnu tirgu segmentāciju, un, no otras puses, to klientu proporciju, kas izvēlētos augstas vai zemas jaudas *SBM* mašīnas "jutīgo" produktu iepakošanai [136], t.i., proporciju, kas arī nav svarīga, lai novērtētu *Tetra* spēju izmantot savu dominējošo stāvokli kartona tirgū, lai iegūtu tādu pašu stāvokli zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgū.

176. Runājot par pirmo aspektu, ir vienkārši secināms, ka Komisijas analīze par "jutīgo" produktu iepakošanai izmantoto *SBM* mašīnu specifiskā tirgus definīciju ir noraidīta (skat. iepriekš 145. punktu). Attiecībā uz otro aspektu ir jānorāda, ka nav acīmredzams fakts, ka to klientu izvēlei, kas "jutīgos" produktus plāno iepakot *PET*, nav nozīmes vērtējumā par zemas jaudas *SBM* mašīnu tirgus attīstību un jaunizveidotā subjekta iespēju iegūt dominējošu stāvokli šajā tirgū. Vērtējot vispārīgi, nav iespējams komentēt, kā Pirmās instances tiesai var pārmest to, ka

135 — Pārsūdzētā sprieduma 280. punkts.

136 — Šajā sakarā Komisija atsaucas uz Pirmās instances tiesas atzinumu, ka "ievērojama *SBM* mašīnu daļa, kas tiek izmantotas jutīgo produktu iepildīšanai, visticamāk ir zemas jaudas mašīnas" (sprieduma 279. punkts).

tā ir pārbaudījusi, vai Komisijas vērtējums par šāda dominējoša stāvokļa iegūšanu ir pamatots ar attiecīgā tirgus dinamikas padziļinātu un izsmeļošu analīzi.

177. Pievēršoties iebildumiem par augstas jaudas *SBM* mašīnu tirgu, nekavējoties ir jānorāda, ka to pašu iemeslu dēļ, kas minēti 173. punktā, *mutatis mutandis*, ir jānoraida iebildums, kurā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nav ņēmusi vērā tūlītēju *Sidel* stāvokļa nostiprināšanu 172. punktā minēto faktoru dēļ [137].

178. Savukārt iebildums par Pirmās instances tiesas atzinumu, ka "pirmā ienācēja priekšrocības, [ko *Tetra* iegūst attiecībā pret tiem klientiem, kas plāno pāriet uz *PET*], ir pārvērtētas" [138], šķiet daļēji pamatots.

179. Uzskatu, ka attiecībā uz šķidro piena produktu iepakošanu Komisija pamatoti apgalvo, ka Pirmās instances tiesas analīze ir nepilnīga to kļūdu dēļ, ko tā pieļāvusi aplēsēs par *PET* pieaugumu (skat. iepriekš 103. punktu) un it sevišķi par attiecību starp šo materiālu un *HDPE* (skat. iepriekš 98. punktu). No pārsūdzētā sprieduma izriet, ka attiecībā uz šo produktu iepakošanu Pirmās instances tiesa ir uzskatījusi, ka "pirmā ienācēja" priekšrocības ir "pārvērtētas" būtībā šādu iemeslu dēļ: i) "paredzamais *PET* izmantojuma pieaugums *Tetra* [..] klientu starpā aseptiskā kartona tirgū nav ievērojams" [139]; un ii) "sevišķi attiecībā uz svaigo pienu apstrīdētajā lēmumā nav pienācīgi paskaidrota attiecība starp *HDPE* un *PET*" [140].

180. Turpretī neuzskatu, ka ir pieņemama Komisijas iebilduma daļa, kurā tā kritizē vērtējumu par "pirmā ienācēja" priekšrocībām attiecībā pret klientiem, kas plāno pāriet no stikla uz *PET*, un kurā tā it īpaši pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā: i) nav ņēmusi vērā faktu, ka klienti, kas savus dzērienus iepilda stikla tarā, reti izmanto šo materiālu ekskluzīvi; ii) ir sagrozījusi faktus, apgalvojot, ka attiecībā uz šiem klientiem *Tetra* konku-

137 — Šajā sakarā Komisija atsaucas uz apgalvojumu, ka "*Tetra* neko nevar sniegt jaunizveidotajam subjektam saistībā ar [augstas jaudas *SBM* mašīnu] tirgu" (pārsūdzētā sprieduma 284. punkts).

138 — 288. punkts.

139 — 288. punkts.

140 — 289. punkts. Runājot par *HDPE* un *PET* saistību, Pirmās instances tiesa it īpaši uzskata, ka "vismaz iespējams ir tas, ka *Tetra* esošie klienti [..], kas daļu no savas svaigā piena produkcijas pārceļ uz plastmasas iepakojumiem, izvēlēsies *HDPE*, nevis *PET*" (turpat).

renti, kas "darbojas stikla un *PET* iepakojumu tirgū", kā, piemēram, *SIG*, *Krones* un *KHS*, varētu "iegūt "pirmā ienācēja" priekšrocības" [141].

181. Piekrītu *Tetra* apgalvojumam, ka šie Komisijas argumenti ir jānoraida, jo tie ir pamatoti ar faktiem, kas nav norādīti apstrīdētajā lēmumā [142] (skat. iepriekš 106. punktu), un, jebkurā gadījumā, sevišķi ii) punkts uzdod jautājumu par faktiem, kas nav Tiesas kompetencē (skat. iepriekš 59.–61. punktu).

182. Manuprāt, pamata trūkst arī Komisijas iebildumam pret Pirmās instances tiesu par tās atzinumu, ka, no vienas puses, "apstrīdētajā lēmumā vajadzēja detalizēti pārbaudīt šīs konkurences spēju pretoties iespējamajai sviras efekta izmantošanai no jaunizveidotā subjekta puses" [143]; un ka, no otras puses, "Komisija pieļāvusi kļūdu, pienācīgi nenovērtējot *SIG* faktiskā stāvokļa nozīmi augstas jaudas mašīnu tirgū un piešķirot mazāku nozīmi citu jaunizveidotā subjekta galveno konkurentu stāvoklim šajā tirgū, it īpaši, *SIPA* un *Krones*" [144].

183. Neuzskatu, ka Pirmās instances tiesa, kā to apgalvo Komisija, būtu sagrozījusi lēmuma saturu (it īpaši, noliedzot, ka tajā būtu norādīta analīze par *Sidel* stāvokli *SBM* mašīnu tirgū attiecībā pret tās konkurentiem [145]) vai ka tā būtu aizstājusi Komisijas viedokli ar savējo.

184. Tieši otrādi, Pirmās instances tiesa, ņemot vērā ievērojamo un neapstrīdamo trīs *Sidel* konkurentu (*SIG*, *SIPA* un *Krones*) tirgus daļas pieaugumu pēdējos gados un ņemot vērā *Tetra* savlaicīgos norādījumus administratīvajā procedūrā, vienkārši ir atzinusi, ka lēmumā Komisijai nebija jāaprobežojas ar vispārējiem novērojumiem, bet gan detalizēti bija jāizvērtē šo triju sabiedrību konkurētspējīgā ietekme un reaģēšanas spēja. Pirmās instances tiesa patiesībā atzina, ka

141 — 290. punkts.

142 — Komisija cenšas rast pamatojumu šiem apgalvojumiem lēmumā tikai attiecībā uz i) punktu (14. un 335. punkts). Taču ne tuvu tam, lai pierādītu, ka lēmumā ir skaidri pierādīts, ka klienti, kas pilda savus dzērienus stikla tarā, reti izmanto tikai šo materiālu, Komisija citē punktus, kuros vispārīgi ir norādīts, ka "dzērienu ražotāji arvien vairāk izmanto dažādus materiālus savu produktu iepakošanai", sniedzot tikai vienu piemēru ar *Coca-Cola*, dzērienu, kas ir "iepildīts stikla, *PET* un alumīnija tarā" (14. punkts).

143 — 294. punkts.

144 — 297. punkts.

145 — Šajā sakarā Komisija atsaucas it īpaši uz lēmuma 232.–248., 293.–300., 303.–310. un 369.–387. punktu.

lēmumā specifiska analīze tika sniegta tikai par *SIG* (kas, manuprāt, pēc būtības nav apstrīdama), un, jebkurā gadījumā, uzskatīja, ka šajā analīzē netika pienācīgi atbildēts uz konkrētiem un atbilstošiem jautājumiem, ko bija uzdevusi *Tetra* [146]. Tādēļ, no šāda viedokļa raugoties, atzinums ir jāsaprot tādējādi, ka lēmumā šo triju sabiedrību stāvoklis netika "pienācīgi novērtēts" vai tam "piešķirta mazāka nozīme", proti, tādā izpratnē, ka Komisija to stāvokļa vērtējumam nepievērsa tādu uzmanību, kāda bija vajadzīga attiecīgajos apstākļos.

185. Turklāt jāpiebilst, ka tajā iebilduma daļā, kurā Pirmās instances tiesai tiek pārmests, ka tā sagrozījusi faktus attiecībā uz *Sidel* konkurentu zināmu priekšrocību vērtējumu, uzdoti jautājumi par faktiem, kas pārsniedz Tiesas kompetenci (skat. iepriekš 59.–61. punktu).

186. Savukārt pēdējais iebildums, kas attiecas uz "pārveidotāju" spēju pretoties "*leveraging*" efektam un kurā Komisija pārmet Pirmās instances tiesai, ka tā nav pietiekami pamatojusi savus atzinumus, ka tā nav atbildējusi uz argumentiem, ko Komisija ir izvirzījusi lēmumā, un ka prettiesiski ir aizvietojusi tās viedokli ar savu, šķiet pamatots.

187. Piekrītu Komisijas apgalvojumam, ka Pirmās instances tiesa nav pietiekami paskaidrojusi, kādas kļūdas, izmeklēšanas trūkumi vai loģikas nepilnības, pēc tās uzskatiem, ir apgāzušas Komisijas secinājumus, saskaņā ar kuriem "pārveidotāji" "zināmā mērā bija atkarīgi no *Sidel*" un turpmāk arī būs "atkarīgi no koncentrācijā jaunizveidotā subjekta" [147]. Nevērtējot rūpīgo Komisijas analīzi, ko tā veikusi, lai nonāktu pie šāda secinājuma [148], Pirmās instances tiesa ir atzinusi tikai: i) ka, "ņemot vērā esošo [..] konkurences līmeni, tostarp augstas jaudas *SBM* mašīnu tirgū, atzinums par pārveidotāju atkarību no *Sidel* nav pārliecinošs"; ii) "ja jaunizveidotā subjekta pārdošanas nosacījumi kļūs mazāk pievilcīgi, pārveidotājiem vienmēr būs iespēja iegādāties šādas mašīnas no kāda *Sidel* konkurenta" [149].

146 — Skat. it īpaši pārsūdzētā sprieduma 295. punktā minētos apsvērumus.

147 — Lēmuma 310. punkts.

148 — 303.–310. punkts.

149 — Sprieduma 305. punkts. Šajā gadījumā nešķiet sevišķi lietderīgs vēlāk izdarīts precizējums, ka "*SIG* un *Elopak* ari varētu piedāvāt "pārveidotājiem" kartona iepakojuma iekārtas, ja to klienti vēlētos saņemt vienotu *PET* un kartona iepakojumu iekārtu piegādi", jo Komisija nekādā veidā nebija saistījusi "pārveidotāju" atkarību no *Sidel* vai no jaunizveidotā subjekta ar nepieciešamību saņemt vienotas *PET* un kartona iepakojumu iekārtu piegādes.

188. Kā var saprast, Pirmās instances tiesa Komisijas atzinumu par *Sidel* "pārveidotāju" atkarību ir uzskatījusi par "nepārliecinošu" tādēļ, ka tie varēja iegādāties *SBM* mašīnas no minētās sabiedrības konkurentiem. Taču, šādi rīkojoties, Pirmās instances tiesa nebija ņēmusi vērā, ka, lai arī Komisija bija atzinusi, ka "pārveidotāji" varēja "vērsties pie citiem *SBM* mašīnu piegādātājiem, lai iegādātos jaunas mašīnas, kā arī lai izstrādātu un testētu presformas," tā tomēr — tirgus analīzes kontekstā — ir uzskatījusi, ka "pārveidošanas izmaksas un nepieciešamība izmantot lielu skaitu *Sidel* mašīnu, kas jau bija iegādātas, paildzinātu faktisko atkarību no *Sidel*" [150].

189. Tādēļ šķiet acīmredzami, ka — lai arī Pirmās instances tiesa, iespējams, varēja atklāt kļūdas, trūkumus izmeklēšanā vai nepilnības Komisijas argumentācijas loģikā — tā nevarēja noraidīt tās izdarītos secinājumus, nenorādot pietiekamu pamatojumu. Turklāt jānorāda, ka *Tetra* argumenti par Pirmās instances tiesas vērtējuma pamatotību attiecībā uz "pārveidotāju" spēju reaģēt, neatkarīgi no tā, vai tie bija pamatoti, nevar atsvērt kļūdas, kas apgāž pārsūdzēto spriedumu.

b) Konstatēto kļūdu ietekme uz Pirmās instances tiesas izdarītajiem secinājumiem

190. Manuprāt, no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka par pamatotiem ir jāatzīst: i) iebildums par "pirmā ienācēja" priekšrocībām tiktāl, ciktāl tas attiecas uz šķidro piena produktu iepakošanu (skat. iepriekš 178. un 179. punktu); ii) iebildums par "pārveidotāju" spēju pretoties "*leveraging*" efektam (skat. iepriekš 186. punktu).

191. Taču uzskatu, ka Pirmās instances tiesas kļūdas, kas norādītas šajos iebildumos, nav tādas, kas varētu apgāzt minētās tiesas izdarītos secinājumus, t.i., ka "apstrīdētajā lēmumā nav pietiekami pierādīts, ka jaunizveidotais subjekts līdz 2005. gadam var iegūt dominējošu stāvokli zemas un augstas jaudas [*SBM*] mašīnu tirgū un ka Regulas 2. panta 3. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti attiecībā uz šo tirgu" [151].

150 — Lēmuma 310. punkts.

151 — 307. punkts.

192. Šāds secinājums šķiet patiešām pamatots, ņemot vērā virkni kļūdu, kas apgāž lēmumu un kuras Pirmās instances tiesa ir konstatējusi vērtējumos, un kas vai nu nav apstrīdētas šajā tiesvedībā, vai arī ir apstrīdētas iebildumos, kuri ir atzīti par nepamatotiem. Tā kā nav vajadzības uzkavēties pie šī aspekta, veidojot garu attiecīgo kļūdu sarakstu, varu norādīt tikai to, ka papildus trūkumiem, kas konstatēti vērtējumos, kuri bez panākumiem ir apstrīdēti šajā apelācijas pamatā, ir jāņem vērā trūkumi attiecībā uz: i) apstākli, ka nav ņemts vērā fakts, ka zināmas rīcības prettiesiskais raksturs un *Tetra* piedāvātās rīcības saistības varētu atturēt no "*leveraging*" īstenošanas (trūkums, kas konstatēts vērtējumā, kurš bez panākumiem ir apstrīdēts apelācijas otrajā pamatā); ii) "jutīgo" produktu iepakošanai paredzēto *SBM* mašīnu specifiskā tirgus definīciju (trūkums, kas konstatēts vērtējumā, kurš bez panākumiem ir apstrīdēts apelācijas trešajā pamatā).

193. No tā izriet, ka 190. punktā minēto divu iebildumu pieņemšana pati par sevi nevar iespaidot Tiesas secinājumu par dominējošā stāvokļa radīšanu zemas un augstas jaudas *SBM* mašīnu tirgū.

Nobeiguma apsvērumi par apelācijas iznākumu

194. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, lai arī vairāki Komisijas iebildumi ir izrādījušies pamatoti, tie tomēr nav pietiekami, lai iespaidotu Pirmās instances tiesas secinājumus par *Tetra* dominējošā stāvokļa nostiprināšanu kartona tirgū un dominējošā stāvokļa radīšanu zemas un augstas jaudas *SBM* mašīnu tirgū.

195. Šādos apstākļos ir jāatgādina, ka pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts — "ja Pirmās instances tiesas pamatojumā ir atklāts Kopienu tiesību pārkāpums, bet sprieduma rezolutīvā daļa ir atzīstama par pamatotu citu juridisku pamatu dēļ, apelācija ir jānoraida" [152].

152 — Tiesas 2002. gada 10. decembra spriedums lietā C-312/00 P Komisija/*Camar* un *Tico* (*Recueil*, I-11355. lpp., 57. punkts). Šādā nozīmē skat. arī Tiesas 1992. gada 9. jūnija spriedumu lietā C-30/91 P *Lestelle*/Komisija (*Recueil*, I-3755. lpp., 28. punkts), 1994. gada 15. decembra spriedumu lietā C-320/92 P *Finsider*/Komisija (*Recueil*, I-5697. lpp., 37. punkts) un 2000. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-210/98 P *Salzgitter*/Komisija (*Recueil*, I-5843. lpp., 58. punkts).

196. Tā kā pārsūdzētā sprieduma rezolutīvā daļa par lēmuma atcelšanu patiešām ir pamatota ar vairākiem juridiskiem pamatiem, ar kuriem ir pamatoti Pirmās instances tiesas secinājumi par *Tetra* dominējošā stāvokļa nostiprināšanu kartona tirgū un dominējošā stāvokļa radīšanu *SBM* mašīnu tirgū, uzskatu, ka Komisijas apelācija ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

197. Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam un, ņemot vērā secinājumus par apelācijas noraidīšanu, uzskatu, ka jāpiespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

IV — Secinājumi

198. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai nospriest šādi:

— apelācijas sūdzību noraidīt;

— Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.